

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Csata után.

Budapest, május 10.

(v.) A Széll Kálmán kezében lengő szabadelvű zászlónak ma diadalmas napja van. Az ultramontán törekvések ott buktak meg ma, ahol eddig megvívhatatlannak látszó erősségük volt: a főrendiházban. Igenis, *megbuktak*. Nem vesztett csata ez, amilyen után még össze lehet gyűjteni a hátralásra szorított s futásában szétvetett hadat, hanem határozott és végleges kudarc, amely kizárja az új sorakozás lehetőségét. Méltán fogja ez a váratlan eredmény lelkes öröme hangolni az országnak liberális közvéleményét. Mi csupán a szabadelvű eszmének győzelmére számítottunk s ime a retrográd irányzat katasztrófája lett belőle. A katolikus egyháznagyokon kívül alig husz világi főrend szavazott a szószéki paragrafus ellen; a Háznak háromnegyednyi többsége hozzájárult ehhez a tösgyökeresen szabadelvű rendszabályhoz. Olyan óriási méretű volt ez a többség, hogy a klerikálisok nem is kérték a névszerint való szavazást. Ha már meg nem akadályozhatták kudarcukat, legalább meglepő arányait akarták elrejténi.

Az a vita, amely ezt a szavazást megelőzte, örökké emlékezetes dokumentuma marad annak az államellenes felfogásnak, mely az ultramontanizmust körülburkolja fojtó légkör gyanánt, amelyben nem csupán a haladó eszmék sorvadnak el, de amelyek megmérgezik magát az országnak nemzeti és állami szervezetét is. Az egyháznagyok, akik ma felszóllaltak, abból az apriorisztikus tételből indulnak ki, hogy csupán az egyháznak van isteni rendeltetése. S tehát jog szerint egyedül az egyházi kormányzatot illeti meg a korlátokat nem tűrő, minden más érdeket és

jogfogalmat zsarnok módon elnyomó szuverénítás. Egyikük nem áttalotta ezt a gondolatot nyíltan ki is mondani. Az egyháznak mindent szabad tanítania, amit tanítani akar: így hangzott a tétel. S ebből természetesen azt a következtetést vonta le a szónok, hogy az állam nem juthat ingyen az egyházzal való békéhez, hanem meg kell fizetnie ezt a békét azzal, hogy nem nyul sehohol bele az egyház jogkörébe, e jogkörnek területére nézve pedig kizárólag az egyháznak akaratát ismeri el mérvadóknak. Hát ha csupán ilyen áron biztosítható az egyháznak az államhoz való békés viszonya, akkor ezt a békét nem óhajtjuk. Mert az ilyen béke csakis fegyverletétel után következhetik, az államnak az egyház előtt való kapitulálása után. Ha az egyház ilyen békét akar, ezt viszont mitőlünk nem kapja meg ingyen. Ezért meg kell keservesen küzdenie; belé kell érette mennie egy élet-halálharcba, amelyben mindent megnyerhet ugyan, amije még nincsen, *de el is veszítheti mindazt, amije már van*. Ez a küzdelem egy megfordított kulturáboru lenne, amelyben az egyház ront rá az államhatalomra s az utóbbinak jut ki a védelemnek hálásabb és hathatósabb szerepe. Van-e kedve az egyháznak Magyarországon ilyen mérkőzésre? Ha van, ám hozza el a maga betéteit s vállalja magára a kockázatot. Mi állunk elébe, s a jog és haladás nevében küzdeni fogunk igazainkért. De háboru nélkül fegyverletételt az államhatalomtól, hunyászokdó meghátrálást a szabadelvűségtől a nagyméltóságú és főtisztelendő urak ne várjanak.

Az egyház — mi jönné követelik az ő nevében az államhatalomtól a feltétlen meghódolást? A katolikus egyház a magyar honpolgárok csupán felének lelkét igazgatja.

Hát a másik felével mi történjék? Ezek is a katolikus egyház rendelkezési szerint rendezzék be polgári életüket? De hisz ez a középkorba illő lelkiismereti kényszer volna. Avagy alkudjék talán meg a többi hitfelekezetet a katolikus egyházzal? *Hát lehet a katolikus egyházzal megalkudni?* Ha lehet, itt az állam s itt van ez a törvényjavaslat: becsületes alkut kínál az egyháznak, miért nem fogadja azt el a püspöki kar? Avagy nem becsületes alku-e az, ha a pap *mint polgár* szabadon gyakorolhatja politikai jogait s csupán mint *Isten szolgája* van eltüntetve nem a polgártársak befolyásolásától, hanem a töle lelki függésben élő híveknek per abusus való terrorizálásától? Képzeltető-e méltányosabb alku ennél? De az egyház kimondja nyíltan, hogy ő nem alkuszik; privilégiumot követel magának a lelkekre, a lelkeknek nemcsak ama részére, amelyben a hit trónol, hanem arra a másakra is, amelyben a politikai akarat fogamzik és lakik. Ezt a privilégiumot pedig nem ismerheti el a szuverén állam, s nem ismerhetik el az egyéb vallásfelekezetek sem. Ha elismernek, ez meghódolásukat jelentené s lemondásukat az önérzetről, az önhatározásról és a gondolkodás szabadságáról.

Azt is hallottuk ma az egyházi szócnokok egyikétől, hogy amikor I. Napoleon megalakította a Code pénal 204-ik szakaszát, a francia szószéki paragrafust, akkor a forradalmi sajtó tapssal jutalmazta ezt a rendszabályt, de a gondviselés Waterlooval torolta meg azt. Nekünk tetszik az analógia. A püspök urak ugyilátszik nagyon tanulságosnak tartják a francia példát. Nos merítsünk hát okulást belőle. Waterloo — igaz — megvolt; Napoleon — igaz — trónjavesztetten halt meg Szt.-Helenán. De milyen ma vajjon az egyháznak helyzete Franciaországban? Az egy-

TÁRCA.

Nehéz percek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Pekár Gyula.

Testvérek.

Kikapta komornája kezéből a gyertyát s libegve rohant át a homályos szalonon. Még csak gyéren áradt fel oda a téli est első gázlámpáinak a fénye. Prémis szinpad köpenyének a szárnya feldöntött egy kis aranylábu széket... Betaszította a boudoir ajtaját s ráfordította maga után a kulcsot. Végre egyedül volt.

Letette a gyertyát az ezer csecebecsével teli pfls-asztalra, ledobta nagy tollas kalapját s valami dacos türelmetlenséggel rázta le válláról a földig érő prémis köpenyt. Aztán meredten, mozdulatlanul állott meg a szoba közepén. A nagy tükör állott előtte: látta magát benne, látta, hogy az elegáns bunda lassan lecsuszik a válláról s kiforduló világos belésével leomlik lábái köré a szmírnára. — Látta mindezt, de pár hosszú percre meg mindig nem tudta, hogy ő az ott... Végre magára ismert s valami ösztönyszerű női érzéssel emelte fel kezét, hogy azzal a kedvesen hiu női mozdulattal, melyet a véletlenül tükörbe néző asszony sohasem mulaszthat el, egyet simitson fekete haja tincsein. De gyűrűs ujjai alatt egyszerre elhalt a kacérság — a leheltetésű könnyed érintés helyett vadul kapott a homlokához s mélyeszté ujjait szenvedélyesen sötét fűrtel közé. Ott az ő híres szép homloka mögött fájt valami; onnan szeretete volna kinosan tekerődő gondolatainak a mérges kigyóját kitépni — Szébb volt, mint legdrágább szerepében a szinpadon, pedig most csak

a saját rettentő fájdalma volt a közönsége. Most az egyszer nem gondolt drámai hatásra s tán azért is kiáltott fel olyan megdöbbenően igaz hangon —

— Megesalt! — Megesalt!... Oh Istenem —

S a fájdalom, mely épp úgy, mint a fenevadak a vér láttára, csak a jajszó hallatára kap igazán vérszemet, démoni erővel töltötte ki a dühét rajta, most, hogy az az egy nagy szó, melyben minden végtelen szenvedése benne volt, végre előtért a bensejéből. Ott fetrengött a földön, tépte haját, ruháját: zokogott, kacagott és üvöltött kínjában... A harminchat éves fekete asszony szenvedése volt ez, annak a zsarnoki szenvedélyességű nőnek a fájdalma, aki annál kétségbeesettebben szeretett, mert kedvese már fiatalabb volt nála s aki észét vesztve ragaszkodott az elkésett boldogsághoz, mely mindig az igazi, mert tán már az utolsó...

A szerelemmel siető asszony lázadó csalódása volt ez, ki előtt nem áll többé a vigasztalódást ígérő ifjúság, hanem a vénség, — az a rém, amely tudvalevőleg egyedül képes bizton tragikus végtetekbe sodorni az asszonyt... Dult arecal, halálsápadtan ocusdott fel. A tajtékozó düh rohama után a tehetetlen gyöngösgés hullámvölgyébe ért. Ökörbe szorult kezei ernyedten nyíltak ki és szánalmasan, szinte esdeklőleg nézett körül a szobában. Ki segít rajta? Hátha még sem igaz?

Secretairejéhez kapott, felszakította az egyik fiókját s odaontotta az Ó drága leveleit az asztalra. Voltaképp nem tudta, minek teszi, de úgy érezte, ha ezekhez a levelekhez fohászokodnék, tán még meg tudná a boldogságát menteni... valami vallásos ihlettel, szinte imádkozólag térdelt le az asztal elé. Hadd védje magát Ő... Hadd mondja, hadd ismételje Ő, hogy ártatlan, hogy nem esalta meg... Anyai szerelem sugárzott feléje azokból a levelekből! Nézte őket kétségbeesett reménykedéssel, de arca

mind aggodalmasabbra vált. Ugy szeretett volna hinni!... Mindegyre kinosabban és hangosabban olvasta fel az örök hűséget fogadó, szenvedélyes és gyöngéd részleteket, de akármilyen hangosan beszélt is, nem tudta tulkiabálni magában a kérielhetetlen bizonyosságnak a szavát, amely gunyakacajjal üvöltötte a fülébe: „hisz megcsalt!... megcsalt!...” —

A fejéhez kapott. Befogta a fülét, hogy ne halja tovább... Kába arecal nézett körül a szobában, mert hiszen még mindig remélt. Leszakította a falról az ágya felett diszes rámban lógó fényképet s reszkette tette a levelek fölé az asztalra. Ott volt az ő daliás fiatal szeretője, szemtől szemben volt vele.

— Beszélj! védj magad! — kiáltá halántékához szorítva ökleit, — mondd, hogy nem igaz, — hogy nem esaltál meg — mondd, hogy ez az én három nap óta tartó frűltem álom, — hogy minden kézzel fogható bizonyítékom hazugság! —

Lihogve támasztá oda ökleit a kép rámbájának a két széléhez. Növekvő indulattal rázta meg a fejét és tört ki:

— Mondd, hogy most egy félórja nem látalak felmenni hozzá!...

De a fénykép csak nem felelt. A esinos arc hódító, szinte kacér mosolyával szinte gunyosan nézett vissza rá.

— Hát csakugyan megcsaltál?! — Megcsaltál?! —

A kép üvege összetört az öklei alatt. Véres lett a keze tőle... Iszonyodva nézte ezt a vért ujjain. Nézte hosszú percekig és úgy érezte, hogy köröskörül egyenkint alusznak ki a szerelem, az életöröm, a reménység világosságai. Sötét lett a világ körülötte és ő magára maradt kétségbeesése éjszakájában.

S akkor a nehéz percek nagy elhatározásával egyszerre megdöbbenő nyugodtan nézett széjjel a szobában. A szenvedély legmagasabb fokán,

— **Krivány.** Moglepő fordulat állott be, mint egyik aradi lap írja, *Krivány* János hirhedt sikkasztási ügyében. Arról van ugyanis szó, hogy Arad megye három főtisztviselője, — akik a nagy sikkasztás következtében fegyelmi vizsgálat alá jutottak, — tegnap beadta állásáról való lemondását. *Szathmáry* Gyula alispán, *Vörös* Vidor főügyész és *Pécsán* Sándor árvaszéki elnök odahagyták a vármegyénél eddig elfoglalt állásaikat, mert az a hír terjedt el, hogy a *belügyminiszter hivatalvesztésre ítéli őket.* A vármegye közigazgatási bizottsága ebben az ügyben bizalmas jellegű értekezletet tartott *Fábián* főispán szobájában s hir szerint elhatározták, hogy a lemondásokat nem fogadják el, hanem a belügyminiszterhez felterjesztik a kéressel, hogy *helyezze vissza hivatalába a három főtisztviselőt.* Magában a sikkasztás ügyében is váratlan fordulat következett be. Rájöttek, hogy *Krivány* hamis nyugtákkal s utalványokkal is nagy összegeket sikkasztott el, ugy, hogy az eddig megállapított *hiány meghaladja a négyszázezer forintot.* Az újabb kutatások és következtetések kétségtelemé tették, hogy *Kriváynak* valahol még ma is nagy összegű pénze van elrejtve. Most a vizsgálat minden igyekezete odairányul, hogy ennek a rejtett pénznek a nyomait felkutassa. Hétfőn a vizsgálóbíró *Aradra* rendelte és letartóztatta *Jankó* János kecskeméti földbirtokos, aki nemrégiben még *Aradon* lakott, kedden délután azonban *Jankót* a törvényszék szabadlábra helyezte. — *Jankó* Jánost *Krivány* vallomása alapján idézte meg *Nyíró* vizsgálóbíró. *Krivány* ugyanis azt vallotta, hogy *Jankó* nak az elsikkasztott pénzből két izben adott kölcsönt, egyszer 60.000, máskor meg 5000 forintot. *Jankó* a leghatározottabban tagadta ezt s kijelentette, hogy annál kevésbé volt szüksége a *Krivány* pénzére, mert felesége révén már akkor vagyonos ember volt, amikor még *Aradon* lakott. *Mikó* *Krivány* nyal szembesítették, *Jankó* azt mondta neki, hogy határozza meg pontosan az időt, mikor adta neki a pénzt kölcsön. A hirhedt sikkasztó ennél a kérdésnél ellentmondásokba keverekedett s mikor látta helyzetét, ugy kiáltott fel:

— Különbön lehet, hogy én bolond vagyok; azért állítom, hogy pénzt adtam neki.

Krivány, mint *Jankó* beszélte egy aradi újság szerkesztőségében, rendkívül meg van törve, oly sárga, olyan beesett az arca, hogy alig lehet ráismerni.

— **Öngyilkos sikkasztó.** *Weisz* M. Ödön negyvennyolc éves úgynök, aki hosszabb időn át volt alkalmazva a *Riegler-féle* papirneműgyár részvénytársaságánál, tegnap este felé a gyár *Erzsébet*-tér 19-ik szám alatt levő papírkátrának az udvarán felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. *Weisz* a büntetés elől menekült a halálba. Visszaélt főnökei bizalmával, a napokban megtartott könyvvizsgálatnál kiderült, hogy *Weisz* még a múlt évben ötezer, az idén pedig mintegy harmadfél ezer forintot sikkasztott a társaság vagyonából. Amint megtudta, hogy bűnös üzemleire rájöttek, rögtön öngyilkos lett.

— **Ma nekem, holnap neked.** Már többször említettük, hogy a szerencse sokaknak jövőjét megváltoztatta. Mint értesülünk, egy budapesti bankház eddig több mint két millió forintot fizetett ki megbízóinak 100.000, 90, 80, 30 ezer koronás nyerményekben. A most kezdődő osztálysorsjátéknál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezt a céget, mely szerencsés-jénél, szolidaritásánál és megbízhatóságánál fogva amenny is nagy bizalomnak örvend. Ez a cég *Török* A. és *Társaság* bankháza Budapesten, amely a beérkező megbízásokat pontosan, gyorsan és megbízhatóan teljesíti. Az első osztályú sorsjegyek ára: Egész sorsjegy 6 forint, 1/2 sorsjegy 3 forint, 1/4 sorsjegy 1 forint 50 krajcár, 1/8 sorsjegy 75 krajcár. Sorsjegyek bevásárlásánál a *Török* A. és *Társaság* budapesti bankházat, (Váci-körút 4.) a legmelegebben ajánljuk.

— **Az újdíkei gőzmalom csődje.** Újvidékről táviratozzák, hogy az ottani gőzmalom részvénytársaság ma kimondta a csődöt. A társaság, amelynek fogságban levő igazgatója, *Kolzer*, bűnös manipulációival a takarékpénztár is válságba döntötte, négy heti tárgyalás után sem tudta kifizetni hitelezőit s minthogy új részvénytársaságot sem sikerült alakítani, ma a csőd megnyitását kérte maga ellen.

— **Pestis egy hajón.** *Párisból* az a riasztó hírt közlik, hogy *Konstantinápolyból* egy francia személyszállító hajó érkezett *Marseillebe*, amely azonban nem kálthet ki, mert a hatóság két *pestis-halál*-esetet konstatait a földszeten. Ezenkívül még több utason is észlelték a pestis jelenségeit. A betegséget állítólag *Kis-Ázsiából* hurcolta a hajóra egy európai ember.

— **Viselt és új ruhák.** A viselt ruhákat nem kell többé hevertetni a szekrényekben, ma már ezeknek is meg van a maguk értékük. *Rothberger* udvari szállító (Váci-utca 23.) férfüzletében csere-rendszert léptettek életbe, amely abban áll, hogy viselt ruhákért csekély felülfizetés mellett vadonatúj, divatos ruhákat adnak. A használt ruhákat pedig kijavítják,

kítisztítják és ezekből állítják össze idényről-idényre a használt ruhák olcsó osztályát. A szerényebb anyagi körülmények között élő fővárosinak megbecsülhetetlen ruhái beszerzésénél ez a forrás. A kettős újítás sikerét egyébként a tavaszi szezon folyamatosan bebizonyította.

(x) **A caus és küszvényes betegségek** néhány nap alatt biztosan meggyógyíthatók a *Zoltán-féle* kenőcs használatával. Üvegeje egy forint. *Zoltán* Béla udvari szállító gyógyszerárában (Budapest, V. ker., Nagy-Korona-utca 23.)

A komáromi sikkasztás.

Budapest, május 10.

Tóth Benőt, Komárom város sikkasztó főpénztárosát a múlt éjszaka *Győrött* elfogták. A lábnymok, amiket a győri Dunaparton az iszapos talajban találtak, talán nem is az ő lábnyomai, és jó uton jártak azok, akik kétségbevonták a levélnek komolyságát, amelyben a győri kapitánynak bejelentni az öngyilkosságot. Ilyesféle levelet különben találtak nála még egyet, amikor elfogták. Letartóztatásáról és a sikkasztás földerítéséről egyébként a következő tudósítást kaptuk:

Győr, május 10.

Tóth Benő, a komáromi sikkasztó pénztáros nem lett öngyilkos, hanem él és a rendőrség kezei közé került. Tegnap éjjel a magyar államvasut győri pályaudvarán egy gyanus viselkedésű embert láttak, akinek külseje megegyezett azzal a személyleirással, amelyet a komáromi rendőrség Tóthról kiadott. Az ismeretlen igazolásra szólították fel, amire kiderült, hogy ő a megszökött komáromi sikkasztó. Tóthot a rendőrségre kísérték, ahol elmondta, hogy *Révafalon* beleugrott a *Dunába* avval a szándékkal, hogy öngyilkos lesz, de ismét kiúszott. Ezek után *Ácsra* akart utazni, hogy ott agyonlője magát. Amikor kiküldték, találtak is nála *revolvért* és egy levelet *Ács* község bírája számára. A levél így szól:

A község érdemes bírájának, *Ács*on.

Sorsom itt ért utól. Önkezüleg oltom ki életemet. Névem *Tóth* Benő, komáromi vagyok. Kérem, mellőzzék az orvosrendírt vizsgálatot, mielőtt azonban elmetnek, személyazonosságomat szíveskedjék a komáromi városi rendőrkapitányi hivatal közbenjöttével megállapítani. Isten legyen velünk.

A sikkasztót átadták a győri ügyészségnek. A sikkasztás földerítésének előzményeiről a következőket beszélük: A pénztárvizsgáló bizottság a múlt héten átnézte a könyveket s ugy találta, hogy három ezer forint erejéig nem vág össze a számadás. A bizottság tagjai azonban ekkor még nem gyanakodtak, hanem azt tartották, hogy ők tévedtek a számadásban. És a pénztárkulcsokat visszaadták *Tóth*nak. Másnap kérték a kulcsokat, hogy folytassák a rovincsolást, de *Tóth* először vonakodott, nem akarta átadni azokat, de aztán mégis meg gondolta magát, oda adta a kulcsokat, de azért nagy méltatlankodással jelentette ki:

— Én bizony nem szolgálom tovább ezt a várost, ahol így biznak az emberben.

Többé nem került a városházára, de Komáromból is eltűnt csakhamar.

Amikor dr. *Angyal* Armand győri kapitány a hozzá intézett levelet megkapta, hamarjában apokrifnek hitte, de *Vizkelety* győri kerületi betegsegélyző pénztári titkár csakhamar a leghatározottabban felismerte *Tóth* Benő irását.

Mikor a levél híre Komáromba eljutott, általános volt a meggyőződés, hogy a levelet *Tóth* csak a vizsgálat, a hatóságok félrevezetésére írta. Nem hittek képesnek arra, hogy öngyilkosságot kövessen el, ahhoz nem tartották elég bátornak. Erősen költelezett, a nők nagyon vonzóiták magukhoz, ami sok kiadást is okozott neki.

Komáromban teljes volt iránta a bizalom. A város pénztárán kívül kezelte a református egyházközség, az árváralap és a csalóközi ármentesítő társulat pénztárát is, ahol még nem tudják, milyen állapotban hagyta hátra a pénztárt.

A sikkasztást *Tóth* kilenc esztendő óta folytatta, amint a vizsgálat adataiból kiderült, de hogy összesen mennyit sikkasztott, azt még pontosan nem sikerült megállapítani. Annyi körülbelül bizonyos azonban, hogy a *hiány tízezer forintnál is több.* Hogy mért nem kapták rajta olyan bősztu idő alatt, az a bizalmon kívül, amelyet élvezett, főképpen abban is rejlik, hogy nagyon ügyesen végezte a dolgát. Okiratokat hamisított s azokkal leplezte sikkasztásait.

Ma délelőtt fejezték be a városi pénztár átvizsgálását és a jegyzőkönyveket délelőtt hitelesítették. Komárom városi közönségét semmi kár nem éri, mert *Tóth* Benő apósa, *Ziegler* Nándor, ma délelőtt egy tízezer forintot szülő takarékpénztári könyvet helyezett fedezeteképpen letétbe.

Sárközy Aurél főispán ma délelőtt terjedelmes

jelentést küldött a belügyminiszternek a sikkasztásról és ámbár a korábbi pénztári jelentését annak idején jóváhagyták, miniszteri számvizsgáló kiküldését kérte a pénztári könyvek több esztendőre vizszenenő felülvizsgálására.

A kiderített nagy sikkasztás után érthető volt a nagy érdeklődés, amely a ma délutánra kitűzött *városi közgyűlés* iránt mutatkozott. A képviselőtestületi tagok csaknem mind megjelentek és mély csöndben hallgatták meg az elnök *Sárközy* Aurél főispánt, aki bejelentette, hogy a „pénztárnál szomorú tapasztalatra jutottak.” Nagyböszabású sikkasztások és szabálytalanságok jöttek, ugymond nyomára. Az *árvaházi alapból 13,270 forint hiányzik*, a pénztári naplóban hamisítások fordulnak elő; onnan ez év május 6-ikáig 819 forint hiányzik. Minthogy nagyböszabású, évek óta rendszeresen folytatott hamisítások és sikkasztások történtek, jónak látta a belügyminiszterumból egy szakavatott vizsgálóbiztos kiküldését kéri. Majd bejelentette a főispán, hogy *Csepvy* ellenőr, *Krisztinus* főszámvevő és *Alapy* alszámvevő ellen elrendelte a vizsgálatot, főpénztárnokul ideiglenesen *Ernyey* Jakabot nevezte ki, *Tátray* József kir. tanácsos, a város polgármestere a közigazgatási bizottság ülésén maga ellen vizsgálatot kért és a bizottság helyet adott kérelmének. A közgyűlés a főispán intézkedését helyesléssel vette tudomásul és aztán *Kun* Miklós interpellált az iránt, hogy megtörténtek a szükséges intézkedések arra az esetre, ha utólag kiderülne, hogy az elsikkasztott összeg sokkal nagyobb, mint eddig hiszik, nevezetesen, miképp fedezik majd a hiányt. A főispán erre azt válaszolta, hogy a bünyenyítő feljelentést már beadták.

Dal

egy ifju írnookról és a hímlooltásról.

Hol még elérhetetlen álom
A hosszu szoknya, hol ki még
Nem volt csak délutáni bálon,
Egy esti balért lázban ég;
Hol sok bohó, sok ifju szívre
Szigorral hatnak más helyett,
Lányiskolában jött ma színre
Az operett, az operett.

Már tegnap ment egy cirkuláre,
Mehagytá a direkción,
Mindégy, hogy napfény lesz-e, sár-e,
Bár fagnya, holnap nincs trikó!
Hogy színre jöjjön, mint akarja
A rektor ur, ingujj helyett,
Az ifju lánykák szenge karja,
S az operett, az operett.

S a könnyed blúzokat felölték,
S midőn az orvos megjelent,
Vidám örömmel üdvözölték
Őt, ki nem ad elégtelt.
Beoltva jót, beoltva rosszat,
A fizika vagy más helyett;
Hisz eltart néhány óra hosszat
Az operett, az operett.

Az írno urnak nincs szakállá
— Szólt ekkor az igazgató, —
Fedetlen lesz sok lányka vállá
S e látvány szörnyen megható;
Ífjút e csarnok mért hevitén,
Vén ember kell ez ur helyett, —
Avagy ha ő marad, segítség
Az operett, az operett.

S minden ellenkezés hiába,
A sok szemérmes lány kiállt,
S a doktor egy szomszéd szobába
Az írno urnak átkiált;
Kiáltott, míg a torka bírta,
Amíg egészen berekedt;
Az írno ur meg írta, írta:
Ez operett, ez operett.

S döntést hozott ma már a város,
Döntést, mint minden nap szokott,
Nem küld lányiskolába már most
Csak hatvanéves írnokot.
S ez rendjén is van így, hiába,
Az erkölcs mindenek felett;
Jó erkölcs kell az iskolába,
És operett, és operett.

—kó.

FŐVÁROS.

(*) **Népgyűlés az adóemelés ellen.** A belvárosi Saksőre tudomására jutott, hogy az adófelügyelőség a belvárosi polgárok III. osztályú kereseti adóját ötven, sőt száz százalékkal emelni akarja.

Miután a belvárosban már csak a nagy szabályozási munkálatok miatt is minden üzlet pang, a belvárosi Sas-kör e szándék megvalósítása ellen alkotmányos uton sürgős lépéseket akar tenni. E célból a belvárosi polgárságot május 11-én csütörtökön délelőtt 11 órára, a Sas-kör disztermébe (Irányi-utca 17. sz.) négyülésre hívja egybe, ahol megbeszéli a tennivalókat és határozatot hoznak.

(*) **A fővárosi közgyűlés.** A fővárosi törvényhatósági bizottsága ma délután előbb *Matuska* alpolgármester, majd *Márkus József* főpolgármester elnöklése alatt közgyűlést tartott. A napirend előtt az elnököl polgármester megemlékezett *Schmidl* Sándor bizottsági tag haláláról. Ezután báró *Kaas Ivornak* a múlt közgyűlésen tett interpellációjára felelt az alpolgármester. Báró *Kaas Ivor* két ápolóné ügyében interpellált, akiket elbocsátottak a János-kórházból, mert — betegnek lévén — papot hívtak magukhoz az esti órákban. Az alpolgármester szerint a két ápolónét azért bocsátották el, mert a pap odahívásával zavarták a házirendet.

— Embertelenség!

— Gyónni este is szabad!

— Nem veszünk tudomásul a választ! — Ily és ehhez hasonló közbekiáltások hangzottak minden oldalról és az izgatottság csak akkor csillapult le, amikor az alpolgármester kijelentette, hogy utasította a kórházi személyzetet elnézőbb bánásmódra.

A közgyűlés többsége még így sem vette tudomásul a választ s így az ügyet a jövő közgyűlés napirendjére tűzik ki.

Azután elhatározta a közgyűlés, hogy tekintettel a tulhajtott építkezési kedvre, a főváros nem építési felméréseket a tulajdonát képező Kálvária-tér 9. szám alatt levő házát. Az omnibuszvállalatnak azt a kérését, hogy a Krisztinavárosból a Városmajorba indított kocsik járatását megszüntethesse s hogy a Kálvín-térről a Kecskeméti-, Koronaherceg-, Deák Ferenc-, Király-utcán és az Andrássy-uton át kocsikat járathasson, teljesítette a közgyűlés.

Az I—III. kerületi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, elrendelte, hogy egy ingatlanból 0.9 négyszögölnyi, egy másikból pedig 1.7 négyszögölnyi terület az ó-budai telekkönyvbe vezetessék át. Így az újak-óbudai határt módosítani kell s a mérnöki hivatal azt javasolja, hogy az említett kis területre szűk az újak határból az ó-budaihoz csatoltassanak át. A közgyűlés a javaslathoz hozzájárult s így *Ó-Buda területét most már 2-6 négyszögölnyel nagyobb lesz, mint eddig volt.*

Az Országos-népképző-egyesületnek a közgyűlés az 1899. évre is megszavazott 4000 forint segélyt s ennek a pénzbeli fedezetét az előre nem látott kiadásokra fölvevő átalányösszeg terhére utalta.

(*) **Wesselényi-emléktábla.** Ismeretesek azok az ellentétek, amelyek a főváros különböző fórumai közt fölmerültek *Wesselényi* Miklós emléktáblájának elhelyezése dolgában. Ma végre mégis csak a helyesebb idea győzött és az emléktáblát csakugyan az esküteri hid pesti oldalán helyezik el. Az emléktáblát, amely a pesti 1838-iki nagy árvízzeit *István főherceg* és az „árvízi hajós” önfeláldozó munkájával mutatja be, *Holló Barnabás* agyagban már megmintázta. A képzőművészeti bizottság mai ülésén a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a sikerült domborműről és mindjárt meg is szavaztak 3000 forint előleget a fiatal művésznek, aki az egész munkáért 11.000 forintot kap.

(*) **A Kossuth-mauzóleum.** A képzőművészeti bizottság ma délelőtt megállapította a Kossuth-mauzóleum pályázati feltételeit. E szerint az építés költsége legfeljebb 150.000 forint lehet. Három pályadíj lesz: 3000 frtos, 2000 frtos és 1500 frtos. A bíráló bizottság tagjai: a fővárosi képzőművészeti bizottság elnökének elnöklésével a képzőművészeti bizottság három tagja, a középítési bizottság két tagja, a középítési igazgató; egy-egy tagot küld: az országos képzőművészeti tanács, a magyar országos képzőművészeti társulat, a magy. kir. József-műgyegetem tanári testülete, a magyar mérnök- és építész egyesület, a fővárosi közmunkák tanácsa; a pályázó művészek szintén küldhetnek egy tagot a zsűribe. A pályázat a kiírástól számított egy év alatt jár le. A mauzóleumot a bizottság nyílt csarnok alakjában óhajlja.

(*) **Budapest látóképe a párisi kiállításon.** A párisi kiállítás fővárosi bizottsága a Budapestet és annak egyes részeit ábrázoló festményeket ki akarja állítani a kiállításon s azok átengedését kérte a képzőművészeti bizottságtól. Budapest részeitől eddig nagyon kevés festménye van a városnak s azok is, egy part kivételével, kiskeretek. A képzőművészeti bizottság ezért mai ülésén elhatározta, hogy jelesebb festőinkkel megfesteti Budapest szebb részeit. A képek tárgyai lesznek: a pesti és a budai oldal, a parlament a Margitszigettel, a Gellérthegy a budai hegyekkel és a város látóképe a harmas határhegyről tekintve. A képek megfestésére felszólítják báró *Mednyánszky* László, *Szélföldi* Lajos, *Ujváry* Ignác, *Olajki* Ferenc, *Mendlik* Oszkár és *Mi-*

hálik Dániel festőket. A képzőművészeti bizottság a párisi kiállításra a következő képeket engedte át: *Bruck* Lajostól Petőfi-teret a Ferenc József-kórpártal, *Keleti* Gusztávól: Budapest látóképe a Normafától, *Molnár* Józseftől: a Kálvín-teret. *Rauschert*ől Budapest teljes látóképe és *Skuteczky* Dömétől a Vámbház-tér előtti régi piacot.

— **Az országos lencsház építése.** A belügyminiszter intézkedése következtében a régóta sürgetett országos lencsház létesítése rövid idő múlva megvalósul. A múlt héten a miniszter leiratban tudatta a fővárossal, hogy a tervezéssel elkészült s most már át akarja venni azt a telket, amelyet a lencsház céljaira a főváros megajánlott. A telek át vételére és megvizsgálására ma *Stesser* József miniszteri tanácsos, *Kandó* István osztálytanácsos, dr. *Frank* közegészségügyi felügyelő és *Hauszmann* Alajos, a lencsház tervezője a főváros képviselőinek: dr. *Bárczy* István tanácsjegyző, *Fodor* István főmérnök és dr. *Falóp* Károly bizottsági tag kíséretében kimentek a VII. kerületi Nagy-Zuglóba, ahol a Hajtsár-ut és Angol-ut keresztezésénél elterülő fővárosi telkekből 8000 négyszögölet jelölték ki az új intézmény céljaira. A belügyminiszter képviselői a területet megfelelően találták s kijelentették, hogy az építkezést mielőbb megkezdik, úgy, hogy a lencsház három év múlva teljesen elkészül és átadható lesz rendeltetésének. Az építést *Hauszmann* tervei alapján végzik. Pavillon-rendszerben egyelőre csak néhány épületet emelnek s később a szükség arányában fogják az intézetet kibővíteni. A munka megkezdésének fedezetül első sorban a *Sándor* István által 1793-ban tett 10.000 forintos alapot használják fel, amely ez idő szerint a 300.000 forintot jóval meghaladja. Azonkívül rendelkezésre áll a Nádasdy-féle alapítvány, továbbá azok az alapok, amelyek lencsházi célokra a főváros kezelésé alá vannak. A főváros a megajánlott telket rövidesen átadja a belügyminiszternek, valamint a kezelésében levő majdnem 300 ezer forintra rugó különböző alapítványokat, előbb azonban határozatot kér a minisztertől a lencsház kezelésének és a felvétel szabályzatának módozataira. A főváros ugyanis most két éve kijelentette, hogy a legmesszebb menő áldozatokra hajlandó, ha a miniszter kijelenti, hogy a lencsház állami felügyelet és kezelés alá helyezi, a lencsházba való gyermekbeadás pedig a legliberálisabb módon történik, adatok beszoalátása és allatás nélkül. Ezekre a kikötésekre a miniszter még nem válaszolt s a főváros képviselői ma a telek megvizsgálásánál arra kérték a miniszteri kiküldötteket, hogy a főváros említett kikötéseire eszközölköznek ki a miniszter döntését.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

Korytnica ásványvíz.

Elismert kitünő gyógyvíz gyomor-, bél-, aranyeres bántalmak, máj, lépdaaganatok, sárgaság, idült székrekedés és epekövek ellen. Kaphatók Korytnicán a fürdőigazgatóság által. Édeskúty L., Mattoni és Wille Budapestben, Makovickzy Péternél Rózsahegyen, valamint minden gyógyszerárban.

Szezon megnyitás május hó 15-én.

Teljes penzió előidényben heten-

kint 21 frt. a fődényben 28 frt.

Felvilágosítással szolgál a fürdőorvos dr. Ormay József kir. tanácsos Budapest (Royal-szálloda). Ugyanínt a fürdőigazgatóság Korytnicán.

„HERMES” Magyar Általános Váltóizlet Részvénytársaság.

A Magyar Cukoripar Részvénytársaság

f. é. március 28-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy forgalomban levő részvényeit új 1200 korona nevértékű, 1898. április hó 1-16-1 kezdődő osztalékjogosultsággal bíró szelvényekkel ellátott részvényekre akképp cseréli ki, hogy minden 15 drb A sorozatu 100 frt n. é. törzsrészenyért = 2 drb és minden 6 drb B sorozatu 100 frt n. é. előjogos részzenyért = 1 drb új részzenyét szolgáltat ki.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóizlet Részvénytársaság és részvények kicserelését teljes díj- és jutalékmentesen eszközli és fennmaradó vagy kiegészítésre szükséges töredékrészvényeket egy és ugyanazon árban veszi és adja a megbízást követő budapesti déli tőzsde hivatalos jegyzése középfolymán.

„HERMES”

Magyar Általános Váltóizlet Részvénytársaság Budapest, V., Dorottya-utca 8.

Nyilvános köszönet.

Gyártelepünket f. évi április hó 30-ikán nagy csapás érte. Gyárunk épülete kevés óra alatt iszonyu tűzvész martalékává lón.

Ezen súlyos helyzetben első kötelességünknek azt tartjuk, hogy lerójuk hálánkat azokkal szemben, akik megfeszített erejének sikerült a még nagyobb szerencsétlenséget elhárítani s a tűzvész pusztítását a gyári épületre lokalizálni. Mindenek előtt a tűzoltókkal szemben, akik **Scerbovszky Szaniszló** vezetésével, akit **Janicsék Andor** felügyelő és **Markusovszky Béla** segédtiszt támogattak, valóságos hőstetteket végeztek, amelyek mellő méltóan sorakozik az **Önkéntes Mentőegyesület** orvostanhallgatókból álló legénységének működése, akik dr. **Kresz Géza** igazgató s helyetteseinek vezetése alatt emberbaráti hivatásukat vitézül teljesítették.

Hálás köszönetet mondunk **Halmos János** polgármesternek, aki **Horváth János** és **Kullmann Lajos** tanácsnokokkal, valamint az előljárásság közegeivel, különösen **Pohl Ferenc** előljáró és **Gergelyi Sándor** tanácsjegyzővel együtt, a tűzoltók munkáját fogantatos intézkedéseivel által hathatósan támogatta, nemkülönben a fővárosi államrendőrségnek, amelynek legénységét **Orincsay László** rendőrtanácsos, **Diner Ákos** dr. rendőrkapitány, **Rogolja Gyula** fogaimazó, s **Tóth János** és eisenfelsi **Schmidt Ede** felügyelők vezényelték.

Végül köszönetet mondunk a cs. és kir. térparancsnokság által kiküldött haidenburgi **Haid** őrnagyoknak, **Bárdy** kerületi mérnöknek, **Schneider** gáztársulati felügyelőnek és **Keszler** igazgatónak. Mindnyájuknak e helyen is legmelegebb, leghálásabb köszönetünket fejezzük ki azon önfeláldozó támogatásért, a melyben ezen nehéz napokban bennünket részesítettek.

Budapest, 1899. május 10-én.

A „Flóra”

első magyar stearin-, gyertya- és szappangyár részvénytársaság igazgatósága.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben Alsó-Ausztria, a rheumatismus és arthritis elleni vértisztító tea feltalálójának.

Vértisztító köszvény és rheumánál. Midein itt a nyilvánosság elő lépek, teszem ezt azért, mivel először is kötelességemnek tartom, hogy **Wilhelm** gyógyszerész urnak Neunkirchenben, leg forróbb köszönetemet fejezzem ki azon szolgálataért melyeket vértisztító teaival fájalmas rheumás szenvedéseim csillapítására tett, továbbá azért is, hogy mások, kik szintén e bajban szenvednek, e kitünő teára soraim által figyelmessé legyenek. Nem vagyok képes azokat az iszonyu szenvedéseket, melyeket három éven át a legeszkélyebb idóváltozás alkalmával tagjaimban éreztem, leírni, melyektől sem semmiféle orvosássem a Bécs mellett levő Baden kenes fürdői megszabadítani nem bírtak. Álmatlanul lényekoldotam ágyamban egész éjeken át, étvágyam mind rosszabb lett, külsőim teljesen megváltozott, testi erőm is egészen megfogyott. Fentvezett tea 4 heti használata után szenvedéseim teljesen megszűntek és most is jól érzem magamat, pedig 6 hete, hogy a tea használatait beszünttettem. Meg vagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló bajban és teát használni fogja, **Wilhelm** Ferenc urat, e tea feltalálóját ádani fogja, épp úgy mint én.

Kitünő tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófné

alezredes neje.

Főraklár: **Wilhelm Ferenc** gyógyszerész, Neunkirchenben A.-Ausztria.

Egy csomag ára 1 frt, 3 adagra osztva.

Kapható Budapestben: **Török** József gyógyszer. Király-u. 12. **Petri** Ottó gyógyszer. Váci-körút 17. **Thallmayer** és **Seltz**. **Kochmeister** Fr. utóházi. **Neurda N. Bechen**: es és kir. udv. gyógyszerész. **Berlinben**: **Schering's** Grüne Apotheke, Chaussee str. 19. **Münchenben**: **Dr. Bodall**, Thal 13. Vidéken minden jobb nevű gyógyszerárban és droguazletben.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Opera.** Ma este az Operaházban *Lohengrin* került színre és Elza szerepét *Danczky Sarolta* kisasszony énekelte, mint vendég. Most, amikor már a multkor *Ördög Róbert* után elhatározott dolog, hogy *Danczky Sarolta* kisasszonyt nem szerződötték, szinte fölösleges volna kritikát mondanunk, talán inkább helyén való volna, hogy a rokonszenves fiatal énekesnőt, aki tovább folytatja tanulmányait, jó tanácsot lássuk el. És ez a jó tanács így szól: tessék csakugyan tanulni! Mert ez a gyönyörű drámai hang megerdemli, hogy alaposan kiképezzék. Készséggel elismerjük különben, hogy mai alakítása sokkal megfelelőbb volt, mint a multkor, de azért megmaradt az iskolai viszkák színvonalán. — Klasszikus *Ortrud* volt *Diósy-Handel* Berta, aki az igazi Wagner-stílus keretében mozogva, teljesen megfelel a dalmi intencióknak. *Perotti*, mint *Lohengrin*, *Ney Dávid*, az eszményi Henrik király és *Beck Vilmos*, derék hősbaritonisták *Telramund* szerepében járult hozzá az est sikeréhez.

**** Az új Nemzeti Színház.** Tavaly *Nopcsa Elek* akkori intendáns javaslatára *Perczel Dezso* belügyminiszter úgy döntött el a Nemzeti Színház újjáépítésének kérdését, hogy a jelenlegi intézetet félmillió forint költséggel kibővíti és a munkálatok tartama alatt az Operában a Nemzeti Színház és Opera tagjai föltválta játszanának. Ugy látszik azonban, hogy ez a terv mégsem végleges, mert gróf *Keglevich István* intendáns ui, és hozzátelhetjük, sokkal tetszetősebb eszmével állt elő. Ugyanis *Grassalkovich* herceg avval a kikötéssel adományozta a telket a Nemzeti Színháznak, hogy ez csakis a színház részére használható. *Keglevich* gróf úgy vélekedik, hogy az adományozó kikötését nem kell szöveget magyarázni, hanem az intencióját kell tekintetbe venni. Már pedig az ő akaratának teljesen megfelelő, ha a mostani telket értékesítik és a befolyó összeget az új Nemzeti Színház épületének felépítésére fordítanak. Gróf *Keglevich* számítása szerint az esetben, ha a város szavának áll, t. i. a Vigszínházról azért tagadta meg a város az ingyentelket, mert *magántársaság* és a Nemzeti Színház részére ingyen telket ad, úgy *másfél millió* költséggel, ha nem is grandiózus, de méltó hajlékot lehetne építeni a Nemzeti Színház számára. Ez esetben az új színházat már 1900. szeptember 1-én megnyithatják és a színház előadásai az alatt az idő alatt sem szakadnának meg. Gróf *Keglevich Széll* Kálmán miniszterelnök elő terjesztette a tervet, akinek, hír szerint, szintén megtetszett az eszme és megbizta az intendáns a részletes terv kidolgozásával.

**** Jászai Mari kalocsai hangversenye.** Mai színházi rovatunkban megemlékeztünk *Jászai Mari*-nak, a *Nemzeti Színház* kitűnő művésznőjének arról a művészesztétéről, amelyet *Kalocsán* rendezett. Ma egy újabb kis tudósítást kaptunk erről a művészesztétéről. Ez a tudósítás olyan, hogy országoserte nem kis mértékben fog feltűnést kelteni. De átadjuk a szót magának tudósítóknak:

Kalocsán május 6-án és 7-én *Jászai Mari*, *Somogyi B. Carola* és *Somogyi Mór* tartottak együttes hangversenyt a *Vadászkürt* szálló nagyertermében. Talán a nemzetiségük lakta vidéken is nagyobb közönség gyűlt volna egybe, mint éppen e tisztán magyarajkú városban. *Sőt a teljes kudarcat csak néhány telkesebb műpártoló buzgólkodása hártotta el.* A tanítványok csodálatos szükségképséggel elvontak az ifjuságtól e ritka műlvezetet. A gimnázium, tanítóképzei, női polgári és tanárképző, a felsőbb szeminarium halgatóinak *elvitelték tanáraik az előadásnak való megjelenést, pedig Jászai csodaszép szavaltai előadása, Somogyi Carola finom énekművészete és Somogyi Mór virtuózus zongorajátéka, nem kissé művelte volna a vidéki egyhangúságban elparlagiasodott ifjuságot.*

Igy szól a tudósítás. Egyenesen érthetetlen előttünk, hogy mi indíthatta arra a kalocsai iskolai intézetek tanárait, hogy eltiltsák az ifjuságot egy olyan művészesztétének a látogatásától, amelyen a magyar színpad legnagyobb művésznője lép a deszkákra. Ha nem valami sajnálatos tévedésről van szó, akkor ez olyan szálkálórészt, amely inkább szálnak kelt, mint bosszankodást. A veszteség mindenesetre csak a kalocsai ifju nemzedék részén van, amelyet a különböző intézetek tanárai érthetetlen módon megakadályoztak abban, hogy egy klasszikus élvezetet nyújtó művészesztét megjelenjenek. Az esetet különben eléggé érdekesnek tartjuk arra is, hogy a közoktatási miniszter is érdeklődjék iránta. Mert utóvégre is érdekelheti az ország kulturájának az irányító emberét, hogy mi okból tiltják a magyar ifjuságot a legnagyobb, élő magyar művésznőtől.

**** Nyári szinkór Aradon.** Arad város közgyűlése nagy lelkesedéssel kimondta, hogy a színeszert állandósítja Aradon és egyhangulag 40.000 forintot szavazott meg egy nyári szinkór építésére. A

színházat a kereskedelmi kamara palotájával szemben építik fel, 2000 embert fog befogadhatni. Az új színház a jövő évre elkészül.

**** Kúry Klára, a Fehér csirke és a fenyegetett jogrend.** Az a kis háborúság, amely a *Fehér csirke* miatt a *Népszínház* igazgatósága és a színház legelkényeztetette primadonnája közt kitört, egészen komolyanak készül. Erre egy csafolatból következtetünk, amelyet a *Nagyvárad* *Napló* című vidéki lapársunknak ma kezünkhez jutott egyik legutóbbi számában olvassunk s amely cáfolatnak a háborúságba jutott művésznő jogvédője a szerzője. A kis cáfolat a *Budapesti Naplónak* szól s az az oka, hogy a világrengető *Fehér csirke*-ügyre visszatérünk. A primadonna jogvédője, dr. *Várady Zsigmond* ur, tévesnek mondja azt az értesülésünket, hogy a színházi bíróság előtt ő képviseli a primadonnát, mert ezt a „heccet” *Szabó József* budapesti ügyvéd látja el. Szíves készséggel tudomásul vesszük ezt — a jövőre nézve. A multa nézve azonban éppenséggel nem volt téves az értesülésünk, mert úgy tudjuk, hogy dr. *Várady* ügyvéd ur volt, aki az első tárgyalás alkalmával a színházi bíróság előtt megjelent és ott demostenes-i okesszólással védte bájos ügyfele érdekeit. Azt is tévedésnek mondja az ügyvéd ur, hogy a színházi bíróság előtt az ügyvédi képviselő vitás volna, mert a színházi bíróság a megtartott első tárgyaláson az ügyvédi képviselőt már elfogadta. Ez faktum, de csak a — multa nézve. A mi információnk szerint a *Népszínház* irányító körében az a felfogás, hogy a színházi bíróság előtt, ahol a személyzetnek házi fegyelmi ügyeit bírálják el, ügyvédi képviselőnek nincs helye. Ebben a tekintetben a *Népszínház* a színház fennállása óta keletkezett és érvényben levő szokásjog alapján áll s minthogy nem egy, de számos precedens van rá, amelyben a *Népszínház* színházi bírósága az ügyvédi képviselőt kizárta, legalább is kérdéses, vajjon a *Népszínház* a jövő tárgyaláson hajlandó lesz-e ettől a szokástól eltérni? A kis cáfolat ugyan ebben az „ügyvéd védő jogait” látja konfliktálva, de hát ez csak olyan komolysággal van mondva, amely fölött az augurok, ha négyeszer közt vannak, az egymás szemébe mosolyognak... Ej, a patvarba is, ki látná fenyegetve a „védő jogait” abban, hogy a jogrend komoly hitvátsu bajnokai nem szólhatnak bele, mikor direktor és primadonna hajba kapnak egymással! Jó *Werbőczy István* sem gondolt ilyesmire, mikor a *Tripartitumot* megeselekedte s jó *Werbőczy* óta sem látnak a kulisszák közt ügyvédet, legfeljebb csak mint színházi habitué-t, vagy abban a kevésbé gyöngéd eljárásban, mikor a primadonnák fizetését le kellett foglalni. Ahhoz, hogy a *Fehér csirke*-pörben kinek van igaza, primadonnának-e, vagy direktornak, nem szóltunk hozzá, mert eddigelő legalább, nem is tudjuk, de a felől már előre nyugodtak vagyunk, hogyha a kis háborúság ügyvéd közbenjárása nélkül talál is eldőlni, jó *Werbőczy István* nem fog megfordulni a sirjában, pedig ő ugyancsak a szívén hordta a magyar jogrendet. Hogy azonban a primadonna részéről nagyon harcias lehet a hangulat, kitetszik a szóban levő kis cáfolatnak *Cassandra*-szerű végső szavaiból, amelyek erősen fenyegetőznek „*Ó felsége* illetékes királyi bíróságával.” Most már igazán kíváncsiak vagyunk arra, hogy ebben a „hecc”-ben *Porcsolt Kálmán* mennyire — ijedős?

**** Hírek a Vigszínházról.** A *Vigszínház*nál megkezdtek az előkészületeket *Catulle Mendès Chand d'habits* című némajátékának az előadásáért. A zenés némajáték partitúrája, amelynek *Jules Pidal* a szerzője, egyike a neves francia szerző legszebb és legfinomabb munkáinak. *C. Severin* május tizenötödikén érkezik Budapestre, hogy maga vezesse a *Chand d'habits* próbáit. — Holnap, csütörtökön délután *Hennequinnek* *Helget* a nőknél! kacagató bohózata kerül előadásra mérsékelt helyarákkal. — Az „*Arany kakas*”, a *Mozgó fényképek* szerzőinek mulatságos új darabját holnap, csütörtökön adják a *Vigszínház*ban tizenötödözör. A darabot a première óta megszakítás nélkül folyton telt házak előtt adják, úgy hogy az idei évadban az „*Arany kakas*” a *Vigszínház*nak legnagyobb sikerű darabja.

**** A Kisfaludy Színház újonságai.** A *Kisfaludy Színház*ban vasárnap két újonság kerül bemutatásra: *Az államügyész ur* vigjáték és *A gyár ledányai*, korrajz a munkáséletből. Mindkettőt *Mezői Vilmos* alkalmazta magyar színre.

**** Külföldi színiigazgató Budapestén.** *Ferency József*, a berlini *Central-Theater* magyar származású igazgatója, pár napot tölt Budapestén. A berlini igazgató első sorban azért jött, hogy a *Görög rabszolgát* megnézze, amelyet az őszön elő akar adni Berlinben.

**** A Géza-gimnázium.** *Heltai Jenő* és *Makai Emil* parodisztikus balletoperát, amelyet *Stojánovits Jenő* Sidney Jones módjára megzenésített, *Ós-Buda*-városban naponta óriási tetszés mellett megy esti 8 órákor a *Corvin-téri* nyílt színpadon. *Bokody Antal* színtársulatának tagjai, különösen *Takács Mariska*

mint *Mimosa*, *Bandi Rózsi* mint *Arany hárfá*, *Jászai Mariska* mint *Narancsvirág*, *Szendrei Mici* mint *Pókháló*, *Szebeni* mint *Vuncsi*, és *Szilágyi* mint *Immári Márki* meghódították a közönséget, amely nem győzi az 52. táncosnő által lejtett ballatszámokat, valamint a rendkívüli fényes kiállítást csudálni.

**** Vendégek a pápai színházban.** A pápai közönségnek a héten egymásra következő két érdekes vendégszereplésben van része. *Ledofsky Gizella*, a *Magyar Színház* szubrett-primadonnája *Lilában* és a *Bányamesterben*, *Gergely Gizella* pedig a *Szegény Jonathánban* és a *Nebánsvirágban* lép fel. Az utóbbi jeles fiatal művésznő szerződöttes céljából vendégszerepel.

**** Az Operaház előadása otthon.** A m. kir. Operaházban holnap, (csütörtökön) *Arnoldson* Sigrid vendég-féltfelével *Thomas* dalmírja, a *Mignon* kerül színre. A *Telefon* *Hirmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előzetők otthon is végighallgathatók. Opera után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókön.

Ermete Novellinél.

— Színházi levél. —

Firenze, május 8.

Estefelé érkeztem Firenzébe. El voltam ké-szülve rá, hogy semmi nevezetesebb színházat sem fogok nyitva találni; és elsősorban operai és drámai staggionék husvét után többnyire véget érnek és a nyári hónapokban csak az alacsonyabb fajta operette-és farsa-társulatok mulattatják a színházba vágyó olaszokat. Nagy öröömöm volt hát, mikor az egyik színpalon ezt olvastam:

R. Teatro Nicolini.

Venerdì, 5. Maggio 1899 a ore 21.

Ermete Novelli

rappresenterà

Il mercante di Venezia.

Alle ore 21: vagyis esti 9 órakor. Az a gondolat, hogy két óra múlva egy shakespearei szerepben fogom látni a modern olasz színpad legnagyobb művészt, színész létemre, meglehetősen felizgatott. Féltékenkor természetesen már a színháznál voltam. Bemutakoztam az impresszáriónak; megmondtam neki, hogy magyar színész vagyok. A signor egy impresszáriónál ritka szívességgel fogadott és rögtön jegyet kínál a reprezentációra. Aztán mint-ha ez egészen természetes dolog volna, kérdezte:

— Ugy-e bár, meg akarja látogatni *Novelli* urat? A commendatore a legszivesebb ember a világon. Ne is tessék a lakására fáradni. Menjen hozzá most mindjárt az öltözőjébe.

— De talán alkalmatlan leszek... A signor biztosított, hogy egész bátran mehetek.

Egy szolgál felvezetett a színpadra. Kezdetleges bódé. Egy sepró tekervényes, alacsony, keskeny folyosó... leereszt... Aztán egy ajtóra mutatott:

— Ecco, ez a signor öltözője.

Beléptem. Ne tessék képzelní, hogy valami legalább is csinos, vagy elegáns fogadószobába. *Novelli* öltözője három lépés hosszú és éppen olyan széles, hogy két és fél ember elférjen benne egymás mellett. Szóval egészen nyomorult kis fülke. Mintha csak a mi Nemzeti Színházunkban volnék!...

Novelli a tükör előtt ült és az arcát festette. Középtermetű magasabb, szélesvállú, erőteljes ember. Nem éppen szép, de nagyon érdekes arca van. Semmi esetre sem csunya. Rendkívül kifejező, élénk, nagy fekete szemei vannak, kissé hosszas, hatalmas sorra, magas homloka és egészben véve a külseje ritka intelligenciát és lelki jóságot árul el. Megjegyzem, hogy a közkézen forgó képei közt alig van jó. Legtöbbnyire a régi időkbeli valók, amikor még — mint mondta — „giovinotto” volt. Mostanság körülbelül ötvenesnek itélem.

Mikor beléptem, rögtön abba hagyta a készülődést és nagy örömmel mondta:

— Rendkívül örülök, hogy megtisztelt a látogatásával. Különösen nagy öröömre szolgál, hogy egy magyarral ismerkedhetem meg. Anyai szepet és nagyszerű tudok az önk gyönyörű országáról, hogy már alig várom, hogy játszhasam Budapestén, az önk fővárosában.

— Tehát szándéka a signor commendatorének a közel jövőben hozzánk jönni?

— Oh, nekem régi tervem Budapestre menni. Sejnös, én csak tervezek, az impresszárió végez. Egyszer már folytatott tárgyalásokat a budapesti „Teatro Comico”-val, de a dolog fennakadt valamin. Gondolom azon, hogy a budapesti igazgatóság olyan darabokat kívánt, amelyeknek a kosztümjeit nagy munka lett volna előkészíteni. Azonban az őszzel és pedig novemberben határozottan önknel akarok lenni. Remélem, hogy sikerülni fog.

— Biztosítottam, hogy az egész sajtó és a közönség a legnagyobb érdeklődéssel várják őt. Eimond-

tam, hogy milyen rokonszenves benyomást kellett nálunk már azelőtt a maga írta biográfiával is, ami a *Budapesti Napló* hasábjain jelent meg.

— Oh, a magyarok nagyon szeretetreméltóak! Pedig én nekem nem mesterségem a toll. Én igazán csak a színpadon vagyok otthon... Különböző anyit dícsérték már előttem a budapestiek. Az ott járt kollégáim mind a legnagyobb elragadtatással beszéltek a magyar közönségről. Mint mondják, a magyaroknak kitűnő ízlésük van és rendkívül lelkesednek a művészetért.

Megjegyeztem, hogy az olasz művészek mind rajongással beszéltek az ő művészetéről és hogy állítólag maga Zacconi is mondta volna, hogy Novelli sokkal fölütte áll.

A commendatore azonban ez ellen közel-lábal tiltakozott és többször ismételte:

— Zacconi è un grande artista! ... Grande artista!

Megint a magyarokról kezdett beszélni. Halotta, hogy nálunk milyen kitűnő művészek vannak; különösen a Teatro Nazionaleban. Még a nevüket is tudja, már úgy, ahogy.

— La Pulszki... (ezt egészen tisztán ejtette ki), la bionda... aztán la... *Aszai... Ujádi!*...

Nagyon érdekelték az iránt, hogy tudnak-e a magyarok eléggé franciául vagy olaszul. Hogy megértik-e az olasz előadásokat? Megjegyeztem, hogy egy olyan nagy művészek, mint ő, a beszédén kívül bizonyára még sok eszköz áll rendelkezésére, amivel megértesse magát.

— Mégis, célszerűbb lesz talán olyan darabokat választanom, amelyeket ott már ismernek.

Aztán legutóbbi nagy párisi sikeréről, egyiptomi utjáról, ahol Kairóban és Alexandriában aratott diadalokat és a jövő terveiről beszélt.

— Nagyon köszönöm... Nagyon szép öntől, hogy fölkeresett. Kérem, adja át a magyaroknak üdvözlőmet. Neusokára önkönlök leszek.

— Előre tudom: Ön jön, játszik és győzni fog. Novelli mosolygott, és még egyszer kezét nyújtott:

— Tehát a vizuálitásra novemberben, Budapestre!

Talán mondanom sem kell, hogy Novelli Shylockot fényesen játszotta. Minden hangja, minden mozdulata önálló, eredeti, soha más színésztől nem látott. Óriási alakító erő, végtelen egyszerűség és természetesség, nemesség és mélység a felfogásban, hatalmas erő és szenvedély. Ezek a tulajdonságok vonulnak végig az ő alakításán, ezek ragadják magával a nézőt. Nyoma sincs benne a hatás-vadászatnak, szinte kerüli a megrázó külső hatásokat. Csodás virtuozitás az, ahogyan ő játszik a különböző és néha egészen ellenkező színekkel. Egyik pillanatban megnevettet, a másikban megindít és elborzaszt. Az ő Shylockja különben nem tragikus hős, hanem tragikomikus. Szerinte, — az ő szavait idézem, — Shylock magában véve komikus alak, akit csak a körülmények tesznek tragikussá. Benne nincs jellem-tragikum, csak helyzet-tragikum...

Néhez leírni, hogy mit hogyan játszott. Nem is boosátkozom a részletezésbe, csak néhány megjegyzést teszek az összenyomásról.

Nagy és hatalmas már az első jelenetben is; az ő hangjában már itt benne van a zsidónak minden fájdalma, minden rezignációja, minden lappangó gyűlölete. Majd megindító abban a jelenetben, a mikor a vacsoráról visszatérve, megtudja Jessica szerkesztését. Itt a fájdalomnak fenséges hangjait szólaltatta meg. Fényes volt a két kereszténnyel és aztán Tuballal való jelenetben is óriási művészettel játszotta el a törvénytörési jelenetet.

Perosirol kérdésközdött. Igaz-e, hogy Budapestre hűden fogadták?

Azt az észrevételt tettem, hogy úgy látszik a személyének nagy varázsa van a közönségre és nálunk ez hiányozott.

— Ugy van, nekem is ez az impresszióm, de nemcsak a közönségre hat az ő személye, hanem az előadókra. És éppen ezért egészen másképp működnek ezek, ha ő dirigál, aki különben is legjobban ismeri a maga intencióit és legjobban érvényre tudja juttatni műveinek a rejtejt szépségeit...

Mialatt a beszélgetésben időig jöttünk, Novelli, — aki kéresemre természetesen folytatta a maskirozást, — lassanként feltette az őz parókát, a szakállat, néhány erőteljes ráncot és vonást rajzolt az arcára és — előttem állt Shylock.

Az idő kilenc óra felé járt, egy-két csemetyét is megszólalt és az ügyelő idegesen szaladgált. (Az ügyelő, úgy látszik, mindenütt idegesen szaladgálnak.)

Bucsut vettem Novellitól. Barátságosan megszeritotta a kezemet.

Másnap este a *Cadillac káromkodásai* és utána egy francia, kissé sikamlós, de rendkívül mulatságos bohózatban, a *Mia moglie non ha chic* című darabokban láttam Novellit.

Az elsöben különösen finom humorával kellett állandó derültséget. A második darabban egy vidéki borkereskedőt játszott, aki Párisba kerül. És úgy látszik, hogy Novellinek az igazi terrénuma a komikum. A tragédiában is nagy, de ebben egyszerűen utólréhetetlen.

Az egész darabot „vitte”, amint mondani szokták. De különösen a harmadik felvonásban exceilált. Ebben egy jelenet, amikor Chaponet, a borkereskedő, becsipve jön a színpadra és itt ezer bolondságot visz véghez. Ebben a jelenetben Novelli tükéletes volt. Az ő kedves, jószágos egyénisége, aranyos, kristálytisza kedélye, az a közvetlenség és öletesség, az a diskkrét, jóízű humor és végtelen komikum, ami minden szavából kiárad, — lebilincsel mindenkit. Az ember szinte szeretné összecsofolni ezt a bolondos, vén gyereket. A közönség, jó magammal együtt, egész este ki sem jött a harsogó derültségből. Sőt, hogy most az írósztal mellől visszagondolok erre a jelenetre, nem bírom megállni: leteszem a tollat és úgy nevetek...

Nem hagyhatom említés nélkül, hogy az egész társulat fényesen játszotta ezt a darabot. Az utolsó epizodista is kitűnő volt, az összjáték pedig egyenesen bámulatos. Az sem utolsó dolog, hogy egész este *sugó nélkül* játszottak.

A helyiárok a mi fogaimnak szerint rendkívül magasak. Mindamellett a színház minden este megtelik és pedig igen előkelő körzéséggel, amely azonban ünnepli Novellit.

Gábor József.

MŰVÉSZET.

□ **Kossuth-szobrok.** A *marosvásárhelyi* Kossuth-szobor, mint levelezünk jelenti — teljesen elkészült. A szobor hatalmas, szép alkotás, méltó Köllő másik művéhez, a segesvári Petöfi szoborhoz. A leleplezési ünnepélyt, nem mint tervezve volt, május 22-én, hanem június 11-én tartják meg. — A másik Kossuth szobrot *Kapovvár* város hazafias közönsége készüli felállítani. A város független érzelmű polgárai ugyanis értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy Kapovvároitt szobrot emelnek Kossuth Lajosnak. A költségeket gyűjtés útján akarják összehozni s e célból a megyében a legmesszebb menő akciót indítottak.

A bronz-gárdista.

— Bessenyei György emlékszóbra. —

Nyiregyháza, május 9.

Vas-Bessenyeieieknek neveztek a Nyírségben a familiát, amelynek egyik sarjadéka, a gárdista-költő tegnap szobrot kapott Nyiregyháza egyik piacán. Volt ebben a népszerű jelzőben valami, ami jövendölészámba mehet: a legnagyobb Bessenyei csakugyan árcaé vált s révedező tekintetével messi át-pillant Nyiregyháza sík határán, a *zabolosák* kövér földjei felett. (Így van az egyik zászlajakra himezve.) Szilárdan, rendületlen áll ott, ahogy őt *Kallós* ércebe alakította. Nyugodt és semmire sem figyel, könyökre hajtja karját s fejét elgondolkozva pihenteti a kezén. Oldalán hosszan lelóg a hatalmas kard, vállán a párduckacagány, a daliás gárdista-egyenruha feszül hatalmas természetén. Amint bronzbóljai beleövekkelődnek a fehér kőbe, azt vélném: Napoleon áll ott, amint kémlelve néz végig a soraközre ezredre. De az érc-katona feje rám cfoöl. Bessenyeiben a természetén kívül nincs semmi a katonából. Ugy alakította Kallós az arcát, a karjainak nyugodt, akcióra nem készülő mozdulatát, gondolközó homlokát, kontempláló fejtarátását, a messziségben elrévedözó tekintetét, hogy menten kiérezni belöle: ez egy ember, aki hosszas elmélkedésekkel foglalkozik, még akkor is, amikor a gárdista-örszobában térdre fektetett karddal állja a szolgálatot. Nem tucait-katona, hanem más valami: egyéniség, aki akar valamit, tisztán érzi akaratát, kiszámítja tervét s bizik benne, hogy úgy leszen. Amint az ezüstszínű felhözbe rajzolódik sötétszürke, tömör silhouetteje, látni való, hogy a figyelme ezeken a házakon, ezeken a színes embersorportokon, a lengözó zászlókon túl közszál, valahol messzi a szük patria határain kívül, talán az egész magyar síkságon végig, mindenütt, ahol magyarul beszélnek az emberek s ahol ezer év óta törött magyar szabályák hevernek a szántóföldek vetései alatt.

A nyíri Herkules csöndes vérmérsékü ember volt, talán hajlott is egy kissé a melankóliára. De erős látásu volt a szeme párja, belelátott egy egész

országba. Talán inkább megérezte, mint megértette a nagy nemzeti bajt (ha megértette volna, talán két-ségbeesik) és filozófus elméjével, hosszu, lassu gondolkodás után megtapasztalta, hogy lehet ebben az országban, ahol oly egészséges életet él a faj, lassu átalakító munkálé eröt és energikus művelödést teremteni. Ha hirtelenül villan meg benne ez a gondolat és ha hevesebb a vére, akkor talán elveti a királynöz kardbojttját és szabalya helyett tollat fog a kezébe. A revolució azonban idegen gondolat volt a fejében. Az ilyen emberek nem arra születtek, hogy lángolöz szöökkel magukkal ragadják a tömegeket. Bessenyei filozófus természet volt, sok hangulat fért meg a szívében, bizonyos fokig költöz is volt. Költöz, nem a rimes sorai révön, hanem azért, mert megérezte lassu intuicióival egy egész ország baját. És mert nem volt a cselekvöz emberre, hát rimes levelekkel, szózatokkal, paronézisekkel, buzdításokkal iparkodott hatni. Nem hevesen, hanem okosan, tanácsadó, barátí hangon.

Ilyennek mintázta őt *Kallós* Ede. A nyiregyházi bronzszoborból megértjük ennek a tollat forgatöz Herkulesnek jelentözségét és jellemét. Ahogy Kallós a Nyírség daliáját nekünk bemutatja: mély szimpátia fog el minket ez ember iránt, aki szelid, de nagykövetkezözü munkával dolgozott egy ideális tervén. Ő maga bizonyára sohasem sejtette, hogy mi egykoron irodalomtörténetünk egy szakasza fölé írjuk az ő nevét. Bessenyeinek nem lehettek ilyen vágyai. Egészen olyan férfiu lehetett, mint ez a szobor: szép magyar vér, mély gondolatokba merülöz, aki erős fajszeretéböl alakítja ki eszméit. Talpig magyar, de olyan magyar, aki egy véletlen révén megköstolta a Nyugat civilizációját és azt — mint késözbb annyi nagy magyar — termékenyenyé akarta tenni ezen a mi fekete, kövér földünkön. Ilyen intim érzésü ember lehetett ő, mint amilyennek Kallós ujra formálta.

A bensözséget emeljük ki e münél. Az nagy erénye Kallósnak. A daliás alak, a hires szép férfi, a ragyogöz gárdista nem költözte le a szobrász figyelmét annyira, hogy feláldozta volna ez olcsöz külsözségeknek az intim Bessenyeit. Talán egy művén sem érezte meg oly bensözségesen az emberét Kallós, mint ezen. Talán egyen sen vetette sutba olyan energiával a hatásvadászás olcsöz kellékeit, mint ennél. Örümmel elteive nézzük a bronz-gárdistát, amilyenek ez a művész formálta. Nekünk ilyen Bessenyei s bizonyára ilyennek ösmerték őt testöz-barátiai és Mária Terézia udvarhölgyei. Tömerdek tösgyökores magyar elem, magyar érzés fejezödik ki e bronzmüben. Szinte az a gondolat jár a fejében, hogy a literaturának ez a szerény lelkü höse sokszor hatványozott kiadása annak a szümagyar pásztorembernek, aki a törzönökön nyugodtan, botjára könyökölve tekint bele az alkonyatba s csöndesen elgondolkozik. Ez a törzsököz magyar hangulat ömlik a szobron.

Nyiregyháza egyike azoknak a kevés magyar városoknak, amelyek igazi művész kezözöl kaptak szobrot.

Lyka Károly.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A **Budapesti Filológiai Társaság** ma P. *Theoretik* Emil elnöklete alatt felolvasöz ülést tartott. *Bartha* József az új *Szótár* terjedelme és feladata címen értekezett. A fiatal nyelvutölde *Zolnaival* szemben azt vitatta, hogy a szökészlet teljes összegyűjtése a Nagy Szótárban csak a nyelvújításig terjedjen visszafelé, azaz a szótár a mai köznyelv teljes gyűjteménye legyen, de az egyes szavak fejlődését a legrégibb idökig vigye vissza. Szergette, hogy az Akadémia adja ki a nyelvújítás szótárát is. Dr. *Cserépy* József ismertette a gyulafehérvári *Sollustius*-kodexet, amely a bellum Jugurthae-t tartalmazza.

VIDÉK.

— (Az aradi sikkasztás öplögusa.) *Pereszöl* Dezsöz volt belügyminiszter tudvaleölöz *Krivány* sikkasztásai miatt Aradvármege több hivatalnokát hivatalvesztéssel sújtotta, azokat tudnillik, akikre legközvetlenebbül hárult az ellenözrés kötelessége. *Szathmáry* Gyula aradmegeyi alispán, *Förös* Vidor főügyész és *Pécskán* árvászéki elnök elkerülték azt a sorsot, de meglehető, hogy az ellenük is elrendelt feyelmi vizsgálat öket is távozásra kényseritü állásukból, ahol egyébként a polgárság becsületét bírták. Mint a *Pol. Ért.* jelenti a nevezett három hivatalnok be nem várva a vizsgálat eredményét, beadták lemondásukat, és pedig feltételelesen, nyilván az azzal a számitással, hogy lemondöz kérvényük el nem fogadása után hagyják el állásukat, — hogy távozás-

suk ilyenformán önkéntes elhatározásnak tűnjék fel. Illetékes helyen a feltétlen lemondást ohajtják s ez eszeiben azonnal helyet adnak a lemondó kérvénynek, ami a három tisztviselőre nézve a fegyelmi vizsgálat beszüntetését is jelentené.

— (Szeged város új tanácsnoka). Szegedről telegrafálják: Ma délután szokatlanul népes városi közgyűlés volt, amely a Pálffy Viktor halálával megüresedett legfontosabb tanácsnoki állást töltötték be. A közgyűlés négy pályázó közül nagy szótöbbséggel dr. Gáll Endre anyakönyvvizetőt választotta meg.

SPORT.

*. Az országos sporttelep létesítése. Báró Atzél Béla szombatra, e hó 13-án délután 5 órára meghívta a főváros bizottsági tagjait a Park-Klub dísztermében tartandó értekezletre. Az értekezlet tárgya: az országos sporttelep létesítése. Ez értekezleten való részvételüket közéletünk kitérősségei közül is többen megígérték. Megjelenésüket kitiltásba helyezték; Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula kultuszminiszter, Darányi Ignác földmívelési miniszter s Perczel Dezső, a képviselőház elnöke.

*. Valószínű indulók. A holnap döntésre kerülő Kanca-díjban a következők fognak futni:

Féerie	lovagolja	Hyams
Anuska	"	Adams
Gigerikönigin	"	Clemenson
Napfeny	"	Rumbold
Szeszély	"	Wilton
Cassiopeia	"	Barker
Bokros	"	?
Chryseis	"	Sharpe
Sandwich	"	?
Ijesszony	"	Poole
Drit	"	Marsh.

*. A beszélő újság a lóversenyekről. A lóversenyek eredményéről holnap (csütörtökön) délután 4 óráig negyed 5-ig, 5 óráig negyed 6-ig és negyed 7 óráig háromnegyed 7-ig részletes tudósítást olvastat fel a Telefon Hírmondó. Akit tehát egyéb elfoglaltsága visszatart attól, hogy a versenyterre kimenjen, a Hírmondó útján nyerhet leggyorsabban értesítést a eredményekről.

Budapesti tavaszi lóversenyek.

— Negyedik nap. —

Budapest, május 10.

A hároméves kancák klasszikus futama dől el holnap a budapesti pályán. A vizenyős, mély talaj, a beborult ég bizonyára megozappantja azt az általános érdeklődést, amely ezt a versenyt kísérni szokta. Valószínű indulóknak elég sok ló van bejelentve, a gazdák nyilván remélik, hogy holnapig újra kiderül, vagy talán éppen ennél a körülménynél fogva lesz nagy a mezőny. Mindegyik ló tulajdonosa azt hiszi, hogy a nagy sártenger a legjobb ló esélyét is tönkretetheti.

Tavaly is eső áztatta át a talajt, csakhogy akkor nem volt akkora, mint most. Tavaly ez a verseny óriási meglepetéssel végződött. Gróf Hunyady Imre Wilulja győzött benne Virginie és Menyecske ellen, míg a közönség kedvence, Komámasszony, csak negyedik volt. Hogy ez mennyire nem volt realis, azt bebizonyította Komámasszony az csztrák kancadíjban és többi futásaiban, ellenben legyőzői azóta alig bírtak valami nagyobb eredményt elérni. Azért el lehetünk készsüve réd, hogy az idén is valami fonák győzelemmel fog e verseny végződni.

Erre azonban nem szabad építeni. A valószínű indulók közül kimagasló Anuska, mely kétféves korában nemcsak a kancák között volt a legjobb, hanem a ménék legjobbjai felett is győzött. A Szent Lipót-díj és a Metropol-díj győztese csak a Henckel-Memorialban futott helyezetlenül, amelyben istállótársa Bonvivant győzött. De nagy súlyával ott is jól futott.

Ellenfelei között csak Chryseis futott figyelemreméltóan. Az Üchtritz-kanca fokozatosan javult, úgy hogy őszi futásai hasonlíthatatlanul jobbabbak voltak, mint a tavasziak.

Ez a két ló az idén még nem jelent meg a pályán, azért nem tudható, melyik javult többet. Az idén már futott lovak közül Féerie futása volt értékes. Ez a hároméves Kisérleti versenyében Brodler felett győzött igen könnyen. Hogy mennyit ér ez a győzelem, azt megmutatta Brodler a minap, amikor Luluval holtversenyben ért a célhoz. Igaz, hogy a Kisérleti verseny távolsága csupán 1000 méter volt, az állóképessége mindazonáltal feltételezhető, ha elgondoljuk, hogy Féerie tavaly a Szent László-díjban jó negyedik volt. Számottevő ellenfél lesz még Gigerikönigin, amely Bécsben a Frühlingsrennenben Or-durral holtversenyt futott.

Azt hiszszük tehát, hogy a holnap Kanca-díjban

Anuska

lesz a győztes. Nincs kizárva azonban, hogy Chryseis

lesz az első, melyről mesés hírek keringenek. A második helyért Féerie és Gigerikönigin között lehet érdekes küzdelem.

Tipjeink a holnap napra a következők:

- I. Erély—Heute noch—Mentő.
- II. Adoma—Galfard.
- III. Anuska—Chryseis—Féerie.
- IV. Kelet—Lulu.
- V. Cabbage Rose—Mirabeau.
- VI. Garibald—Kárpát.
- VII. Royal-Flush—Ritka II.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Esküdtbírószágok. Mint leveleznék telegrafálják, a sátorlaja-új helyi törvényszéknél is lesz esküdtbírótság, amint ezt az igazságügyminiszter ma loiratilag tudatta a törvényszék elnökével. Az új helyi esküdtbírószág hatásköre Zemplén-, Ung- és Bereg-vármegyékre terjed ki. Az igazságügyminiszter a gyulai törvényszéket is esküdtbíróssággal ruházta fel.

§§ Százötven éves hagyaték. A múlt század közepén halt meg Bécsben Andrássy Ádám János József es. kir. tábornok végrendelet hátrahagyásával. Az örökösök egy része jelentkezett is, de mivelhol több ismeretlen örökös is van, Jesszenszky Sándor beszercebányai közjegyző felhívja az ismeretlen igénylőket, hogy a nála június hó 17-én délelőtt 10 órakor tartandó újabb tárgyalásra jelenjenek meg, mert különben örökösödési igényük nem vehető figyelembe.

§§ Királysértő paraszt. A gödöllői csen-tör-séghez névtelen följelentés érkezett, hogy Jankovics György, gödöllői vincellér az ura ellen ígát, a föl-jelentés azzal is vádolta Jankovicsot, hogy anarkista elveket hangoztat. A vizsgálat igazolta, hogy Jankovics nemcsak államellenes tanokat hirdet, hanem felségserstést is gyakran követett el. Azok a kifejezések, melyek miatt felségserstéstért került vád alá, olyan természetűek, hogy a törvényszék, amely ma Tóth Ernő táblai bíró elnöksége alatt vonta felelősségre Jankovicsot, zárt ülésen tárgyalta az ügyet. Számos tanu igazolta, hogy Jankovics a kocsmában mosdatlan szájjal szidalmazta istent és a királyt. A törvényszék dr. Hadassy ügyész vádbeszéde után felségserstés vétsége, vallás elleni kihágás és köz-csendháborítás miatt 10 havi börtönrre ítélte Jankovicsot. Mellékbüntetésül 2 évi hivatalvesztést és 100 forint pénzbüntetést rótt rá, a vizsgálati fogsággal ellenben két és fél hónapot kitöltöttnek vett. Az ügyész és a vádlott feleltek.

§§ A Párisi Mulató esődje. A millenniumi kiállítás alatt a Kerepesi-uton fényes berendezésű éjjeli mulatóhely nyílt meg, amelyet Párisi Mulatóknak neveztek s amely felszertelend fennállása alatt négyszer cserélt gazdát. Legutóbb Czelder Alajos, egy fővárosi cserepező-mester volt a tulajdonosa, aki követelősi révén jutott a nem nagyon fényes pozícióhoz. A vállalat tulajdonképpen nem is az ő nevében ment, hanem a nála igazgatói minőségben alkalmazott Hermann Frigyes nevében. Később Diamant Mór is közéjük vették társ-igazgatóknak és most hárman igazgatták a Mulatót. Pénzüik nem lévén, úgy tettek arra szert, hogy egy csomó pénzért, táncmestert és felügyelőt alkalmaztak, akikről összesen 10.000 forintnyi kauciót sikkasztottak el. A sikkasztás miatt mind a hárman a vádlottak padjára kerültek a budapesti törvényszék előtt. Mindhármán egymásra tollák a bűncselekményeket és egyik sem akart tudni a kaucióssikkasztásról. Czelder még azt is tagadta, hogy a Mulató társtulajdonosa lett volna és amikor felolvasták előtte a szerződést, azzal védekezett, hogy részegen irattak vele alá az okiratot. A törvényszék Czeldert két sikkasztásért két évi, Diamantot háromévi, Hermann pedig másfél évi börtönrre ítélte és mai ülésben a királyi tábla Makay bíró referálása után ezt az íteletet megerősítette.

TA VIRATOK.

Bécs, május 10. Hosszu idő óta ma délután volt az első minisztertanács. A konferencián a kormány minden tagja részt vett.

Koburg, május 10. Ma délelőtt leplezték le II. Ernő herceg lovasszobrárt Alfréd herceg és a hercegi család jelenlétében.

Berlin, május 10. Oszkár király tegnap délután meglátogatta Hohenlohe herceg birodalmi kancellárt és azután Bülow külügyminiszterrel érkezett Layerheim svéd követ lakásán.

Madrid, május 10. A régens-királyné Krieghammer lovassági tábornok hadügyminiszternek és Tirpitz német ellentengernagynak a fatouai érdemrend nagykeresztjét adományozta.

Róma, május 10. Az Osservatora Romano ma este közölte Lorenzelli müncheni nunciának párisi nunciussá való kinevezését.

Konstantinápoly, május 10. Makriköi külvárosban a Szent György-ünnepen két török katonatiszt széttepett egy görög zászlót. A görög követség a két katonatiszt megbüntetését s a kerület rendőrfőnökének elmozdítását kérte.

Idegen lobogók török földön.

Konstantinápoly, május 10. A porta valamennyi itteni diplomáciai képviselőséghez a következő kör-jegyzékint intézte:

Az idegen alattvalók ünnepnapokon nemzeti lobogókat szoktak kitűzni. A porta kijelenti, hogy ezzel a joggal csak a diplomáciai missziók, a konzulátusok, valamint az egyházi és emberbaráti intézetek bírnak és kéri, hogy utasítsák az illető alattvalókat, hogy lobogókat ne tűzzenek ki.

A Dreyfus-ügy.

Páris, május 10. A Havas-ügynökség jelentése szerint a revízió hívei ma népes gyűlést tartottak Picquart szabadonbocsátása érdekében. Százalán több ember nem jutatható be a terebba. A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett. Nehány szónok megszaltatta Picquart-t. Eddigél nem fordult elő rendezés.

Az orosz-angol egyezmény.

Pétervár, május 10. A Novoje Vremja az orosz-angol egyezményről írva, ujra azt állítja, hogy Oroszország csak külön egyezményt kötött Angliával bizonyos kérdésekre nézve. Általános egyezményre Oroszországnak, sem Ázsiában, sem egyebütt nincs szüksége. Az orosz nemzetközi politika egyik legfontosabb feladata az, hogy tekintetben megtartsa teljes cselekvési szabadságát. Az angol-orosz egyezményről semmiféle közöledés nem történt. A két állam csak technikai természetű egyezményre lépett, amely cselekvési szabadságukat sem az általános nemzetközi politika, sem a keletázsiai politika tekintetében nem köti meg.

A cárné az inségesekért.

Pétervár, május 10. Alexandra cárné rendelő-tére Galkin titkos tanácsos, Vraszkov és Buxhoeveden báró, a munkásházak bizottságának tagjai, e hó 13-án a rossz termés sújtotta kormányzóságokba utaznak, hogy az inség nagyságáról meggyőződjenek és enyhítésére sürögösen intézkedjenek. A cárné magánvagyonából 50.000 rubelt juttatott az inségesekének.

A bukaresti képviselőtestület fölözlatása.

Bukarest, május 10. A hivatalos lap közlése szerint Bukarest képviselőtestületét fölözlaták és a városi ügyek intézésével ideiglenesen egy bizottságot bíztak meg Filippesco polgármester elnöksége alatt.

A német birodalomgyűlés.

Berlin, május 10. A birodalomgyűlés elvetette Singer képviselőnek azt az indítványát, hogy a rokkantbiztosítási törvény második tárgyalását halasszák el. Az indítvány mellett csak a szocialdemokraták és néhány szabadelvű-néppárti képviselő szavazott. A Ház azután megkezdte a törvényjavaslat tárgyalását.

Az olasz kormányválság.

Róma, május 10. Az esti lapok megerősítik a válságra vonatkozó legújabb híreket és bizonyosra veszik, hogy a külügyi tárcát Visconti-Venosta veszi át. Sonnino állítólag támogatni fogja az új kabinetet, ámbár nem lesz tagja. Rudini szinten. Azt hiszik, hogy a válság holnap végleges megoldást nyer.

Közgazdasági táviratok.

London, május 10. (Gabonapia.) Az irányzat általában nyugodt, az árak változatlanok. Városi liszt 23 sh. 6 p.—28 sh., repeolaj 21 sh. (eladók.) Tengeri 18 sh. 9 p. Behoztak 2009 qu. buzát, 1000 qu. árpat, 10.000 qu. zabot. Az idő ködös.

Berlin, május 10. (Gabonapia.) Csekély vételkedv mellett buza és rozs közel határidőre 1/4 márkával emelkedett, hosszabb határidőre tartotta magát. Zab inkább bágyadtabb. Esik az eső.

Berlin, május 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyezszázalékos magyar aranyjárdék 100.25. Magyar koronajárdék 97.40. Osztrák hitelrészvény 224.40. Osztrák-magyar államvasut 154.—. Déli vasut 26.30. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.45. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, május 10. Árfolyamok májusra. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 224.30. Osztrák-magyar államvasut 153.90. Déli vasut 26.30. Osztrák arany —.—. Olasz járdék 95.55. Laura-kohó 250.30. Harpeni 198.20. Discont 198.20. Alpei —.—. Rezervált.

New York, május 10. Liszt helyben 2.85. Buza májusra 78.1/2, júliusra 76.1/2, szeptemberre 75.1/2. Tengeri májusra 38.1/2.

Chicago, május 10. Buza márciusra 71.1/2. Tengeri májusra 32.1/2.

KÜLÖNFÉLEK

Don Juan.

Tilts el magadtól, ne szeress engem.
Mogátkoz, megver az én szerelmem.
Tekints lelkembe, kitárom néked:
Páránál semmibb, éjénél sötétebb.
Nem vagyok én az, kinek te ismeresz,
Nincs velem áldás, nem volt, nem is lesz.
Bűnre születtem, bűnben is élek!
Nincs az enyémnél nyomorúbb élet...
Megejt ajkamról a csalfa komoly szó,
Jó álca az arcom ha bús, ha mosolygó,
Gyönyör zsákmanya, a mi szent másnak,
S imádom, amit mások gyaláznak.
Kinek reménye, so bíte nincsen:
Magam vagyok én ördög és isten,
Romlás a célom, rontás a munkám.
Akkor leszek jó, ha sír borul rám.
Elkárhoztak mind, kiket szerettem
Tilts el magadtól, feleddj el engem.

Telekes Béla.

† A keresztapa regénye. Egy irodalmi pör kerül előtérre a napokban Párisban. Elsőrendű vádlott az „Éclair” című lap, a panaszos Méténier, a regényíró, aki ellen azonban ellenvádat nyújtott be annak idején az Éclair. Méténier az Eclairnek egy regényt adott közlésre, amely állítólag még sehol sem jelent meg. A regény meg is jelent a lapban „La Pulcinella” cím alatt már néhány folytatásban, amikor az Eclairnek besúgták kollégáik, hogy a Pulcinella csaknem szorul-szóra megölyezik Oscar Honorénak egyik hősnőjével, s az a regénye Honorénak meg is jelent 1860-ban a Patrie-ban „Egy szegény fiatal lány regénye” cím alatt. Az Éclair ugyan ezek után is folytatta a regény közlését, de egy jegyzetben tudatta, hogy azontul az igazi szerző nevét teszi oda. Méténier a bírósághoz fordult, s az Éclair viszont vádat emelt a szerződés megszüntetése és huszezer frank kártérítés végett. Az ügy néhány nappal ezelőtt a szajnai polgári törvényszék első kamarája elé került. Az Éclair ügyvédje konstataulta, hogy a Pulcinella csaknem szorul-szóra való megismétlése a Honoré regényének, s Méténier kétszeresen megszegte kötelezettségeit, mivel először is olyan regényt adott a lapnak, amelyet már egyszer kinyomattak, másodsor az a regény nem is az ő tollából való. Mindezzel pedig a nevétségnek adta azt az újságot, amely bizott az ő irodalmi tisztességében. Méténier ügyvédje erre azt feleli, hogy a védettje nem követett el semmi rosszat. Oscar Honoré keresztapja volt Météniernek, s mint ilyen rábízta irodalmi hagyatékát. Méténier tehát „inspirálhatta” magát Honorétól. De azért a regénye eredeti munka. Ennek következtében az

Éclair jegyzete igazságtalan s Méténier írói pályáját súlyosan megtámadta. Kér tehát huszezer frank kártérítést.

† Orvosnők Boszniában. Ez időszert két orvosnő van Boszniában. Müködésükről legutóbb cikket irt egy folyóiratba Kállay Béni közös pénzügyminiszter felesége. A cikkben foglalt adatok szerint dr. Bohuslava Kell, az 1894-ik esztendőben Mostarban 763 beteget kezelte és pedig 136 katolikus nőt és gyermeket, 200 görögkeletit, 404 mohamedánt, 20 zsidó és 3 protestáns vallású. A betegek közül meggyógyult 307, meghalt 15, kezelés alatt maradt 206, a többi 235-nél az eredmény nem került napvilágra. 1893-ban ugyancs az orvosnő 710 beteget kezelte, köztük 360 mohamedán nőt és gyermeket. Dr. Theodora Krajevka Dolnja Tuzlában 1894-ben összesen 613 pácienszt kezelte, akik között volt 269 katolikus, 99 görög-katolikus, 224 mohamedán, 20 zsidó és egy protestáns. Meggyógyított 321 beteget, meghaltak huszonöt, a kórházba szállított 24-et, kezelés alatt maradtak 73-an, 170-nél az eredmény ismeretlen maradt.

† Furosa rendelkezés. Egy párisi postahivatalban egy szemfüles revue a következő felírást vette észre:

TILOS

a hivatalnokoknak:

1. A levelezőlapokat elolvasni.
2. Gorombaságokat vagy erköletlenségeket tartalmazó levelezőlapokat továbbítani.

Most már tessék ennek eleget tenni...

† A kártyák. Egy gazdag kereskedőemberről szól a história, aki most már az abbáziai tengerparton üdül a babórok és a pálmák közt. A mult héten elhatározta, hogy családjával egy hónapra lerándul a tenger mellé. Bucsulátogatásokat nem akart tenni, arra azonban rászánta magát, hogy jó ismerőseinél leadja a névjegyzét. E célból elegáns fogatába ült. Egyszerre megszólalt:

— Nini, fönt felejtettem a kártyáimat.

Az inas megszólalt:

— Lehozzam?

— Le. A zongorán vannak.

Az inas lehozta a kártyákat, zsebetette az egész csomót, s azzal elindult a fogat. A kereskedő mondta a címeit, a kocsi meg-megállott az Andrassy-ut és a fasor elegáns villái előtt, az inas leugrott és a portásnál letett egy-egy kártyát. Már jó ideje jártak

igy, amikor egy újabb állomásnál kiszólt a kereskedő:

— Jean!

— Parancsol?

— Itt két ismerős család lakik. Itt két kártyát tegyen le.

— Nem lehet, kérem...

— Ugyan miért?

— Mert már csak a mák nyolcas van itt...

† A testszín. Egy délafrikai misszionárius állomáson egy bennszülött néger párnak esküvője volt. Semmi különös nem volt a dologban, csak a menyasszony tünt fel hosszú fekete keztyűjével. Egész európai szokás szerint történt meg az esküvő, a fekete menyasszony egészen fehérbe volt öltözve, a keztyű kivételével. Tudakolták, miért szakított az eddigi divattal. A menyasszony megadta készségesen a felvilágosítást. Hát ő ugy olvasta az angol divatlapokban, hogy az angol nők nem viselik már a sárgás keztyűket, hanem jobban szeretik a testszínűt. Hát azért vett ő fel az esküvőjére fekete keztyűt.

† Az izzadság mérgező hatása. Arloing francia fiziológus azelőtt Lyonban, mostanában pedig Párisban fontos kísérleteket végzett az izzadság mérgező hatásáról, s tapasztalatait legújabbban a következőkben foglalta össze. Az állatok az emberi izzadás beoltása iránt nagyon érzékenyek, de legérzékenyebb a kutya, amely maga nagyon csekély mennyiségű izzadságot választ ki, s teste azért nincs hozzá szokva hatásának az elviselésére. Ha egy kutya testébe, sulya egy-egy kilogrammjának megfelelően tíz-tizenöt köbcentiméter izzadságot oltanak be, akkor a mérgező hatás nagyon gyorsan jelentkezik. A kutya elveszti éleveségét, szeme könnyezni kezd, izmai reszketnek. Lassan-lassan a teste hőmérséklete is fogy, lélekzete nehezebb lesz, végül egészen elfogy s a kutya kimulik. Az izzadság mérgező hatása az embernél más és más, a szorint, amint az anyagesere nyugalomban, vagy munkaközben történik. Nagy erőfeszítés után az izzadságnak sokkal nagyobb a móregtartalma, mint rendes állapotban. A mesterségesen előidézett izzadságban a legkevesebb a méregtartalom. A mérgező hatás növekedik, ha a hidegben való hosszabb tartózkodás után, ami az izzadság kiválasztást megakasztja, az anyagesere újra megkezdődhetik. Az izzadság mérgező hatása egyébként minden egyes embernél rendesen más és más. Ugyanannál az embernél is változik a körülményekkel nap-nap után. Az izzadság kiválasztása hogy milyen nagyságú az emberre nézve, az kitűnik abból, hogy egy napi izzadságmennyiség, ha nem szabadulhat ki a testből, megmérgezhetheti az embert, akinek hatvanöt kilogramm a sulya. Különösen figyelemreméltó még az a körülmény is, hogy az állat, amelyet az emberi izzadsággal beoltanak, nagyon

REGÉNY.

Edith bosszuja.

(49) — REGÉNY. —

Irtá: SZÁNTÓ KALMÁN.

S az apa kiméletes, részvevő szavára Edith nem tudta a könnyeseppet visszafojtani szeméből, mely szívét szorongatta.

— S mit fogsz most csinálni, Edith?

A nő szemében komor tűz lobbant fel, vad, szinte félelmetes.

— Hogy mit teszek? Bosszút állok!

— Oh Edith, Edith, a bosszu nehéz fegyver a te gyöngye keznek. Két éle van s hamarabb magadat sebezheted vele halálra.

— Mindegy, de bosszút állok!

— És én?

— Téged szeretni foglak mindig s nálad enyhülést fogok találni mindig.

— Amíg leszek!

— Azután — a jövődő isten kezében van s talán még nekünk is van istenünk. Az övéké, aki megbocsát, a miénk, aki bosszút áll.

— De sohasem gyarló ember bűnös kezével.

— És én nem várhatok reá!..

A korán megjelent estillapok egész terjedelmében közölték Illésfalvi beszédét, s Edith megérthette belőle, amit apja csak sejtett vele. Kíráta valamennyit maga elé, s gyönyörködött bennük.

Estefelé Zemplényi nyitott be hozzá.

— Jó estét, kedves barátom, a legjobbkor! talán biz gondolnálni jött?

— Én? mihez? inkább gratulálni!

— Hja igen, természetes! Magának a mai nap bő eső a földjeire! Nőnek a vetései! Nem

lenne hajlandó a házassági ajánlatát megújítani? Landsberg Edith már sokkal kevesebbet ér, s könnyen megkapható.

— Persze azt most maga mondja, hogy más ne mondhasse. Ne féljen, ugy se mondanám. Mert én szeretek ugyan néha fájdalomt okozni, de sohasem titkolt sebeken, hanem piacra vitt kérdédkön.

— Nos, azt hiszem, eléggé a piacon vagyok.

— Sokkal kevésbé, mint hiszi. Utóvégre csak nem képzeli Landsberg Edithet olyan nagy személyiségnek, hogy a világ külön könyvet viz minden udvarlójáról. Volt már más zsidólánynak is grófi udvarlója, ott is hagyta idők folytán az is; de nagyszerű!

— Ki tud magán eligazodni? Azt hittem, igazán vigasztalni jött.

— Nem tudom, mi lenne vigasztalni való — magán!.. Ambár azt is megérdemelné. Maga most így gondolkozott: ez a rongyos skibler most ide jött, abban a reményben, hogy itt talál egy kétségbeesett, földig alázott asszonyt, aki kétségbeesésében a legelsőnek nyakába dobja magát, s még így is boldog lesz vele. Így gondolkozott. Maga nem kevésbé fennhéjázó, s kelletlenül jobban lenézi a skriblereket... Különben tudja, már nem is vagyok skribler se.

— Ugyan!

— Maga nem olvassa a Szabadországot?

Persze annyira sohse érdeklődött barátja iránt. Hát nem is tud a mi mult heti vezércikkünkről. Azóta vagyon számlra kapjuk vissza az előfizetőktől a példányokat. A Szabadországból, azt hiszem, rövidesen halott ország lesz. Akkor aztán igazán nem tudom, mi lesz az én kis népszínházi barátomból, s a becses mamájából, akiknek a sorsa pedig magának annyira a szíven fekszik. Pedig már kezdtem belátni, hogy magának van igazza... Hanem ápropos! ennek az ötletéből eszembe jut, hogy mért is jöttem tulajdonképp. Komolyan kenyér után akarok látni, mielőtt a ház rám szakad. Meguntam a mester-ségemet. Azt kénezelem, hogy milyen kitűnő.

nekem való állás lenne a Nemzeti Hitelbank vezértitkársága. Szép fizetés és semmi dolog; csak nevetem kell mindennap egy tucatszor aláírni. Mint valami Tusculumba vonulnék a kényelmes hivatalba vissza, s elkezdődik megint szerelmes vereket írni, — a feleségemhez természetesen! Látja, milyen reálsan gondolkodom!

— Neveltséges dolog!

— Inkább nagyon is komoly. A papája mindjárt ki is neveztetethetne, hanem azt hiszem, nagyon rosszul vagyok nála akkreditálva. Maga azonban pártomat foghatná.

— Csak azt tudnám, komolyan beszél-e, vagy mókázik velem?

— Az volt örökké a szerenesétlenségem magánál, hogy sohse hitte, amit mondok. Mindig annak hitt, akinek nem kellett volna.

— Kései tanács!

— Ej, ne beszéljen, mert megharagszom. Nem elég jókor figyelmeztettem, s nem elég durván?

— Talán éppen az volt a hiba.

— Sohse huztam magához selyemkeztyűt; azt hittem...

— Van eszem, ugy-e? nem volt!.. oh, nem volt! Hanem most csak még egyszer tanácsoljon, Zemplényi, megfogadom, betű szerint megfogadom, csak bosszút állhatnék!

— Bosszút! hm, s mit nyerne vele?

— Mindegy!.. maga ismeri, jobban még nálamnál is! Ismerheti gyöngéit, tudhatja, hol fáj neki a legjobban, most adjon tanácsot!

— Annál nincs könnyebb. Tegye tönkre anyagilag. Magának legalább tiszter, huszszor annyija van, mint neki, juttassa koldusbotra!

— Az nem nekem való.

— Hát lövesse le! Amilyen kitűnő lövő a bátyja, azt hiszem, szívesen megteszi.

— Az! Ne beszéljen róla, maga, azt hiszem, eléggé ismeri.

— Hát mit akar? Tudja mit? Keressen egy heregi férjet magának. Az több a grófságnál.

gyorsan veszi a súlyát. Így például egy husz köbcentiméternyi adagtól a test több mint egy kilenced-részt veszíti el egy nap alatt.

— **Furosa háboru.** Turinban a minap a Teatro Carignanóban Normát adták. A harmadik felvonás alatt Gandio, a basszista összeveszett egy másik énekeskel. Egy jölelki tüzölt, Visconti, beleavatkozott a dologba, hogy kibékítse a viszálykodókat, de a basszistától olyan ökölopást kapott, hogy a sisakja messzire elröppött. A tüzölt sem volt rest, pofon ütötte a basszistát, amire a basszista kirántotta a törét és rátört a békéltetőre.

— Fickó! — kiáltott rá — lecsapom a véredet, kihasítom a belsődöt.

A tüzölt nem várta be ezt a rettenetes sorsot, hanem futásnak eredt. És minthogy nem akadt alkalmasabb ut, rohant ki a színpadra. A basszista kivont törrel utána. A közönség persze, amikor egy tüzöltöt látott, végigrohanni a színpadon, rémülettel az arcán, egyébre sem gondolt, mint hogy a zsinórpaddás gyuladt ki. A nők sikoltoztak és a kijáratok felé rohantak, nagy tolongás támadt. Az alatt a kulisszák mögött is feje tetejére állott minden. A ballerínák és a kóristánok sikoltoztak és ajúlodztak. A rendező rávetette magát a dühöngő basszistára és kicsavarta kezéből a törét. Az ütlegek, pofonok röpködtek jobbra-balra, de senkinek eszébe nem jutott volna, hogy a függőnyt leboosassa. A kis háboruszkodás el is tartott aztán mindaddig, amíg csak a közönség el nem oszlott.

— **A férfi ereje.** Mikor legerősebb a férfi? Az orvosok jó része azt állítja, hogy rendszeren harminc esztendő korában éri el a férfi erejének a tetőpontját. Tizenhét esztendő korában átlag 140—150 kilogrammot bír fölemelni, husz éves korában 160-at, harminc éves korában 180-at. A harmincegyedik esztendővel kezdve a testi erő lassan-lassan fogy, eleinte csak ropogtat csekély mértékben. Negyven esztendő körül a fogyás csak négy kilogrammot tesz. Ötven esztendő korában a férfi még 165 kilogrammot emelhet, de aztan évről-évre már rohamosan veszi az erejét.

— **Esdeklés.** A tanár (a csillagvizsgálóban): Későn jött kisasszony, tegnap óta nem lehet látni a a bolygót.

A kisasszony (esdekelve): Ó tanár ur, az én kedvemért egyszer kivételt fog tenni.

— **Fenyegetés.** Egy kötes birü bankár arra ébred, hogy valaki fesszegeti a Wertheim-kasszáját. Kirohan az üzletébe, s kiáltozni kezd:

— Tolvaj! Rabló! Segítség!

— A tolvaj nyugodtan szól:

— Hallja, ha még egyet kiált, kihirdetem mindenütt, hogy egy krajcárt se találtam a kasszájában!...

— Azt hiszi, nem megtenném, ha rögtönösen megtehetném?

— Azt mindig kapni, legfőleg nem magyar hereget, majd indigenátust szerez neki... nézze csak, Tarnay! Az ugyan nem gróf, de képviselő és egyenes Hetumoger-sarjadék; benne van a familiája a Névtelemben; többet ér egy olasz hercegnél. Menjen hozzá férjhez, amilyen szép ember, el is felejtheti mellette a bosszúterveit.

— Bolondokat beszél! Tudja különben, hogy ő is ebben jár?

— Sejttem, — Tarnay ur! a dicsőséges papverő!

— Hiu majom!... Hovis választhatták azt meg, nem is tudom.

— En tudom, ott voltam! Az volt az első összeütközés; Tarnay urnak annyi pénze volt, mint a szemét. Névszerint számba volt véve minden egyes szavazó. S tiz emberrel kisbbségben voltunk. Már százakat ígértek utolsó percben a radnóthiakkal, de azok külön-külön mind esküt tettek a mennyei üdvösségükre. Ötönként mentek az emberek az urnához s az ellenfélnek az volt a taktikája, hogy ezt a tiz embert a záróra tartogatják, mikor már mindkét rész teljesen kifogyott. Ott őrizték őket az illésfalvi kastélyban zár alatt, vigyáztak rájuk, mint a szemük fényére. Mikor Radnóth az elnök kitzte a zárórát, lovaslegény indult a tartalékokért. Mink akkor három emberrel előnyben voltunk. En magam szintén ott ólalkodtam a kastély körül; hátha lehetne még valamit tenni! Az embereket úgy kellett egyenként felámogatni a székerekre. Mikor az urasági kocsis közibe csapna a lovakkal, egy uri asszony jön ki a kastélyból, odaszól a kocsisnak, s az vágatni kezd — neki a borsvári országutnak. A záróra letelt, s Tarnay három szavazattal többségben maradt. Így lett belőle dicsőséges papverő.

— Miféle asszonyról beszél? Mondja hamar! Gyöngéd, szöke, fiatal?

— Nem, nem, éppen nem az!

— Hát nem tudta ki, hogy kicsoda? Nem lörödött vele?

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Találmányok értékesítése. Mítreváló vállalkozásról kaptunk híradást. A vállalkozás célja a magyar feltalálók érdekeinek hathatós előmozdítása, a találmányok állandó kiállítása, gyártása és eladásának közvetítése utján. Erre a célra az alakítandó részvénytársaság állandó muzeumot szervez, több világnyelven megjelenő szaklapot indít, szegénysorsu feltalálókna a szabadalom elnyerésére anyagi támogatást nyújt, továbbá időnként népszerű szakelőadásokat rendez a legújabb találmányok ismertetése végett. A részvénytársaság alapítóinak élén a közéletnek olyan ismert nevű férfiak állanak, mint gróf Zichy Jenő, Sombory Lajos főrendiházi tag, Gelléri Mór, Jónás Ödön, dr. Kovács Gyula, Bartók Lajos stb., ami mindenesetre alkalmas arra, hogy a vállalkozás bizalmat keltsen. A részvények jegyzése most van folyamatban. Az új társaság irodája (Erzsébet-körút 6. sz. a.) készségesen ad részletes felvilágosítást minden érdeklődőnek.

A jégbiztosítás kérdéséhez. A múlt évi nagy jégverések következtében a hazánkban működő biztosító részvénytársaságok tudvalevőleg a díjak jelentékeny emelését határozták el, mi ellen állást foglalva a gazdák egy része védekezéssel egy nagy jégzörvetség létesítésében állapodott meg. Általános vélekedés szerint azonban az eszme megvalósítása majdem áthidalhatatlan nehézségekbe ütközik, sőt a gazdák egy tekintélyes része a szervezéssel és a szövetség életbeléptetésével egybekötött nagy költségekre való tekintettel az óhajtott célt kockázatni nem is kívánja és azért *utjv* merült fel, mely felett már néhány nap óta folyik komoly tanácskozás. Arról van ugyanis szó, hogy a már fennálló országos kölcsönös biztosító szervezetek érdekében indíttassék meg széleskörű akció oly irányban, hogy a biztosítéki alap jelentékeny felemelésével a szervezetet azon helyzetbe jusson, hogy a tüzágyazon kívül a jégbiztosítással is foglalkozhassék és a szervezeteknek a folytonos fejlesztésre az eszközök megadassanak. E terv annál nagyobb rokonszenvvel találkozik, mivel a szervezetek mint birtokában van egy teljesen megbízható vidéki hálózatnak és így meg is fog felelhetni a reá várakozó feladatoknak. A tervbe vett új alakulás e szerint sem szükségesnek, sem célszerűnek nem mutatkozik, a gazdák körében ismét helyre fog állani a most megzavart egység. A szervezeteket akcióképességének emelésére irányuló törekvés a kormány részéről is számíthat a támogatásra.

A Nemzeti Baleset-Biztosító Részvény-Társaság folyó év április havában 1186 darab baleset-biztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 8.887,968 korona, rokkantság esetére 13.640,554 ko-

rona és mulékony keresetképtelenség esetén 7085 korona napi kártalanításra biztosított összegekről szólnak. Ugyane időszakban összesen 613 baleset és pedig 4 haláleset, 30 rokkantsági eset és 579 mulékony keresetképtelenségi eset jelentett be fentnevezett társaságnál.

Az Ártia biztosító társulat üzleti jelentése, amely a folyó évi április 27-én megtartott közgyűlésen előterjesztetett, a következő fontosabb adatokat tartalmazza: Az élelbitozítási ágazatban 1898. évben kötött biztosítási ügyletek 30,922,054 korona biztosított tőkére ragnak s így a biztosítási állag 1898. december 31-én 193 millió korona tőkét és 472,714 korona járadékot tüntet ki. A díjbevétel 4,015,166 koronát teszen, míg halál és elérési esetekben letéltetett fizetések 3,720,572 koronát igényeltek s ezenkívül függő károka 641,338 korona lett tartalékba helyezve. Az élelbitozítási díjtartalék immár 49,033,280 koronára emelkedett. Az elemi (tüz és szállítmány) biztosítási ágazatok díjbevétele 15,503,490 koronát tett ki, viszontbiztosításokra 7,293,538 korona, kárfizetésekre — a viszontbiztosítókat illető rész levonása után — 5,367,476 korona fordítottot és ezenfelül függő károka 882,210 korona helyzetetett tartalékba. A tüzbiztosítási díjtartalék a folyó évben is szaporítva lön és pedig nem csak a több díjbevételel arányban, hanem százaléki tekintetében is, mely tartalék, a visszbiztosítók részének levonása után a tüzbiztosítási ágazatban 4,601,876 koronát a szállítmány biztosítási ágazatban 131,934 koronát, teszen. Az 1898-ik év az elemi biztosítási ágazatokban még kedvezőtlenebb volt az előzőnél, mindazonáltal a mérleg végeredménye az egybegyűjtött jelentékeny tartalékok kamatai és az élelbitozítási üzlet kedvező eredményének segítségével kielégítő. 400,000 korona levonása után, mely összeg egy új tartalékalap (kamatláb súlyedése ellen) létesítésére fordítottot és további 80,000 korona levonása után, amely az 1899. évben fizetendő adókra helyzetett tartalékba és az 1897-iki év 11,240 korona nyeresemnyáthozatának hozzáadásával 821,158 korona felesleg mutatkozik. Ezen összegből az alapszabályszerű levonások keresztülítelve után épp úgy, mint a múlt évben, részvényenkint 75 forint osztalék került elosztás alá. A társulat tartalékai 1898. évben 3,885,836 koronával emelkedtek és az előtíttunk fekvő mérleg szerint 58,293,860 koronát teszen, amelyből 50,297,690 korona díjtartalék (tisztán, tehát a visszbiztosítási rész levonásával), 6,096,686 korona nyeresemnytartalékul és 1,899,484 korona árfoylamngadozásai tartalékul szolgál.

Fizetésektelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésektelenségeket jelenti: Hirsch Salamon kereskedő Krakkó, Rothmüller Mór kereskedő Pécs, Gellert Dezső játékkereskedő Budapest, Kasztriener Adolf szabó Budapest, Fuchs Mór kereskedő Beregszász, Bass L. cég Prága, Ocers Zsigmond kereskedő Prága, Szállásy Miklós kereskedő Bánffy-Hunyad, Szállásy János kereskedő Bánffy-Hunyad, Lányi Lajos kereskedő Zúth.

Vas. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) Az utóbbi időben a piacon kielégítő élenkség uralkodott, az építkezések előrehaladottsága a szükséges anyagok beszerzésére irányzott jevékenységet tetelesen fokozza és ez irányban a piacon nagyobb keresletet idéz elő. Kötések 3—5 heti szállítási határidő feltételezése mellett nagyobb számban létesültek. A nyersvasüzlet tekintetében lényeges változás nem állott be, az árak a kereslet és kínálat egymásra való kölcsönös hatása következtében szilárdak. — Budapesti helyi árak 100 kilogrammonként készfűzetés ellenében, 2 százaléki pénztári engedménnyel: magyar nyersvas 4.45—4.65 frt, Bessemer-nyersvas 4.65—4.75 frt, witkowitzi nyersvas 4.50—4.60 frt, fényersvas 4.20—4.30 frt, magyar rudvas 9.60—10.— frt, stájer rudvas 11.——12.20 frt, tartánylezem 20.—— frt, hengertel vasgerenda 10.75—12.20 frt, vaslemez 12.——12.50 frt, horganylezem 42.20—43.— frt. Ócskavasak: nehezebb vasdarabok 3.50—3.60 frt, könnyebb vasdarabok 2.90—3.— frt, I. rendű öntöttvas törmelék 3.50—3.60 forint, elégett öntöttvas törmelék 1.70—1.80 forint, ócska vas-sin 3.80—3.90 frt, 100 kgként tisztá készfűzetés ellenében.

Terpentinolaj. (Kalmár Sándor jelentése.) A budapesti fogyasztóknak már hetek óta jelzett tartózkodó állapontja következtében a helybeli készletek ugyan felszaporodtak, de az árak mégis emelkedőfelel vannak, mert az orosz gyárosok július—agusztusi jegyzésüket némileg felemelték, és mert a vidéknek előjegyzése s különösen prompt árura irányuló kereslete az idénynek megfelelően egyszerre jelentékenyen fölüldült. Vízitista orosz áru 27.——27.50 forintot legyez nagyban, 100 kilogrammonként, 18% göngysuly engedménnyel. ingyen barbellan, ab budapesti állomás, készpénz fizetésre.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az üzletmenet o cikkre nézve a lefolyt héten kellemes volt. Minden kereskedő sietett szükségletét a leszállott árak mellett fedezni, és a hét elején a bécsi tőzsdéről érkezett ár-emelkedést jelző hírek csak szaporították az egyre növekvő keresletet. Evvel mindvégig lépést tartott a fokozódó kínálat, úgy hogy végeredményben megalapodott, határozott irányzattal, élenk érdeklődés mellett, a mai nagybanl jegyzések: 18.75—19 forint, 10,000 literfolyomként, ingyen barbellan, ab budapesti állomás, készpénzfizetésre, engedmény nélkül.

Repecolaj és **repepogácsa.** (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) *Repecolaj.* A földművelési minisztérium által kiadott kedvezőtlen repelíreik nemcsak az új olajat, de a készáru is teljeseleg befolyásolták és így az elmúlt hétről utoljag ár-emelkedésről számolhatunk be, készáruban gyárosok 33.——33.50 forint áruban vannak piacon, míg határidő-áru általában nem kínálnak. — *Repepogácsa* szintén szilárd. Kocsirako-

— Mit képzelhettem én!
— Közepes koru, ugy-e? Természetes!
— Olyasformá.
— Erős merev vonásokkal.
— Fekete ruhában, állig gombolva.
— Kis fehér nyakszállel, egész apácá-szerű!
— Az, az!
— Tudtam, Korinna! Köszönöm Zemplényi, maga mégis derék ember, s okos is! Gratuláljon, a Tarnay felesége lesz!
— Bizonyos?
— Egészen az! Tudja, ki szerezte meg Tarnaynak a diadalt? Arulás utján Illésfalvy Korinna grófnő, hogy a huga, Hilda imádotjának emelje a *chance*-it.
— És Tarnay?
— A vagyontalan grófkisasszony csak a szolgabírónak lett volna jó. Ma már...

— A milliomos zsidóleány a jobb parti, ugy-e? Nem gondolja, hogy nagyon méltók lesznek egymásra?
— De igen, s éppen azt akarom!
— Sajnos, én nem gátolhatom.
— Nem is tanácsolnám.
— S azt hiszi, György grófnak ezzel fájdalmat szerez?

— Azt már én tudom, mekkorát... Azt hiszi különben, az a nő vagyok én, akit nyomtalanul kitörölhet a szívéből az, akit én egyszer szerettem?
— Nem hiszek én, Edith, már semmit. Csak no felejtse el közben a titkárságot szorgalmazni a kedves papánál. Tulajdonképp most kezdem csak látni, hogy igazában én milyen naiv vagyok, mindéddig pedig nagyon okosnak tartottam magamat!...

A fiatal ember eltávozott, Edith pedig maga elő mélyedt. Fölmerült képzeletében György, nem anyany volt, hanem amilyennek elkeseredett szívvel magának megrajzolta: gögös és diadalmasnak, fennhéjázónak és kielégültnak. S Edith tekintete még egyszer lángra gyult, keze még egyszer ökölbe szorult.

(Folrt. köv.)

mányonként 5.50 forint, kisebb mennyiségben 15 krajcárral drágább métermasszáknak Budapestre.

Szosszárak. A kontingens nyerszess ára Budapestre 16.80 forint pénzben, 16.75 forint áruban. Bécsben a kontingentált készáru 17.30 forint pénzben, 17.50 forint áruban.

Gaszdasági marhavásár. Május 10-én. Felhajtott jármos ökrök I. rendű — darab, közép minőségű — darab, fejstehén tarka keresztes 133 darab, bonyhádi 10 darab, tenyészbika 2 darab, összesen : 145 darab. A vásár hangulata lassu.

Vágómarhavásár, május 10-én, Felhajtott 156 darab bika, 1744 darab ökrök, 481 darab tehén, 79 darab bivaly, összesen : 2460 darab. Ezek közt van : 1 darab bika, 467 darab ökrök, 2 darab tehén, 17 darab bivaly, összesen 457 darab.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1029 darab, leölt borju — darab, növendékmárha 15 darab, bárány 62 286 darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések: Belföldi élő borju 28 kr-től 34 kr-ig, elsőrendű 35—40 kr. kivételosen — kr., növendék marha 20—23 kr. — Élő bárány 4—6 1/2 forintig páronként. A vásár lanyha.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenovárosi petróleum-rakodónál lévő székely-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. május 9-én. Készlet 315 darab. Erkezett 474 darab. Összesen : 789 darab. Eladott 623 darab. Maradt 166 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 46—51 — krajaong, 220—280 kgr. sulyban 49—51 — krajaong, 320—380 kgr. sulyban 49—51 krig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 46—51 krajcárig. Malacok 36—42 krajcárig kilonként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi juhvásár. A mai juhvásáron a felhajtás 1311 darab juh volt. Változatlan árak. Árak páronként: kiviteli juh 23.—24.— forint, selejtes 20.—22.— forint, gyapju birka —.— forint, angol —.— forinton.

Bécsi szurómarhavásár. A mai vásárra felhozott 4516 darab élő borjut, 1454 darab élő sertést, 1444 darab levágot sertést, 328 darab levágot juhot és 1670 darab bárányt. Változatlan irányzat.

Eladott árak: Levágot borju 40—46 krajcáron, elsőrendű 48—54 krajcáron, élő borju 56—60 krajcáron, kivételosen —62— krajcáron, legelsőrendű — krajcáron, fiatal sertés 40—50 krajcáron, levágot nehéz sertés 50—54— krajcáron, könnyű sertés — kron, elsőrendű süléd 50—60 krajcáron, levágot juh 34—42 krajcáron kilogrammonként. Bárány 4—13 forint páronként.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, május 10.

A buzaüzlet ma is szilárd irányzattal nyílt meg. Gyenge kínálat és jó vételkevd mellett 22.000 métermassza került a forgalomba 5 krajcárral magasabb árakon.

Egyéb gabonaméletekben a forgalom gyenge volt és az árak változatlanok maradtak.

Eladottok:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 1/2 k. 9 frt 75 kr, 600 mm. 79 k. 9 frt 70 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 20 kr, 150 mm. 76 1/2 k. 9 frt 35 kr, 100 mm. 76 k. 9 frt 50 krajcár.

Pestvidéki: 800 mm. 79 k. 9 frt 40 kr, 100 mm. 78 1/2 k. 9 frt 52 1/2 k, 250 mm. 78 1/2 k. 9 frt 41 kr, 300 mm. 78 1/2 k. 9 frt 45 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 20 kr, 100 mm. 77 1/2 k. 9 frt 30 krajcár, 100 mm. 77 k. 9 frt 30 krajcár.

Szerémségi:

100 mm. 74 1/2 k. 9 frt 30 krajcár.

Bácskai:

3800 mm. 74 1/2 k. 9 frt 40 kr, 8050 mm. 73 1/2 k. 9 frt 30 krajcár.

Mind 3 hónapra.

Zab: 100 mm. 5 frt 80 kr. Árpa: 100 mm. 6 frt 40 kr, 278 mm. 6 frt — krajcár.

Tengeri: 400 mm. 4 frt 55 kr, 1000 mm. 4 frt 47 1/2 krajcár.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség heklitorientekint és kilogrammonként.

Table with columns for commodity types (búza, rozs, árpa, zab, tengeri, repce, kólis) and their prices in various units (k, kr, krajcár).

A határidősület folyamán a következő kötések történtek:

Table showing exchange rates for various currencies and commodities like Buza májusra, Buza októberre, Rozs októberre, etc.

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a közsden:

Table showing closing prices for Buza májusra, Buza októberre, Rozs májusra, etc.

Délután fél 5 órák zárul:

Table showing closing prices for Buza májusra, Buza októberre, Rozs októberre, etc.

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde változatlan, külföldi és bécsi jegyzésekre nyugodt bangulattal folyt le és az üzletlenség következtében az árfolyamok lemorzsolódtak. Az általános irányzat tartott maradt. — A ma végbement medio-prolongáció gyors, sima és némileg olcsóbb elintéztet lyert.

A déli tözsden berlini jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett az irányzat megszilárdult és szilárdan zárult. — A valuta és ércárak változatlanok.

Az előtözsde tartott. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 385.50—385.75. Osztrák hitelrészvény 359.70—359.15. Osztrák-magyar államvasuti részvény 360.40—360.60. Jelzálogbank 242.—242.50. Közúti vasut részv. 380.25—380.50 forinton.

A déli tözsde tartott. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 385.80—386.75. Osztrák hitelrészvény 358.90—359.40. Osztrák-magyar államvasut 360.70—361.25. Közúti vasut részvény 379.25—380.50. Leszámitoló bank 256.50. Rimamurányi vasmű 312.—313.—.

Az utótözsde üzletlenül folyt le, az irányzat tartott maradt. Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 359.10—359.20. Magyar hitelrészvény 386.75. Osztrák-magyar államvasut 360.75—361.—. Rimamurányi vasmű 313.—312.25 forinton.

Délután zárul: Osztrák hitelrészvény 359.10 forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Table listing exchange rates for various banks and locations like Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, Hazai bank r. t., etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with columns for 'Allamadósság' and 'Magyar Államadósság', listing various government and bank securities.

Más kölsönök. Budapesti fővárosi kölsön 4 1/2%, 95.00 97.50. Temes-bágyólygyi kölsön 5%, 95.50 97.50.

Zálogvelevek és kölsönkötvények. Budapesti intézetek kibocsátása.

Table listing various bank securities and exchange rates for different banks like Jelzálogbank, Kézp. jelzálogbank, etc.

Előbbségi kölsönök. Folyamajózási és tengerhajózási kölsön 4 1/2%, 100.— 101.—.

Bankok részvényei. Kereskedelmi részv. 194.— 198.—. Magyar-alkalmi kölsön 500.— 506.—.

Gőzmalomok. Hengermalom — 580.— 585.—. Molnárak és sütők 221.— 238.—.

Takarékpénztárak részvényei. Budapesti Takarékpénztár 770.— 774.—. Pesti házi — 798.— 806.—.

Biztosító társaságok részvényei. Foncia — 101.— 108.—. Lloyd vízombizt. — 80.— 85.—.

Bányák és téglagyárak részvényei. Kőbányai gőtgég. — 735.— 740.—. Kőszén- és téglagy. — 307.— 312.—.

Külföldi vállalatok részvényei. Kirdy serfőzde — 45.— 48.—. Polgári serfőzde — 86.— 88.—.

Vasművek és gépgyárak részvényei. Nicheolov — 107.— 110.—. Schlick — 266.— 268.—.

Könyvnyomdák részvényei. Pallas — 190.— 195.—. Pesti könyvnyomda 1420.— 1450.—.

Kölsönkötelek vállalatok részvényei. Újpest-rácsapalotai villamos — 80.— 82.—.

Sorsjegyek. Magyar vöröskereszt — 6.75 6.25. Ugyanaz osztr. félb. — 11.25 12.75.

Pénznekem. Nemzetbankjegy — 58.92 59.12. Oltás piac — 44.70 45.—.

Külföldi váltók (látra). Oltás piac — 44.70 45.—. Páris — 47.80 47.90.

Határidőre költött értékpapírok. Aranyárjádék — 115.00 113.75. Leszámit. bank — 356.— 358.80.

Table listing various types of Loden (wool fabric) and their prices.

Table listing various types of Sacco (suits) and their prices.

Advertisement for JUSTITZ LEOPOLD, a specialist in Loden fabrics, located at Bócs, IX., Währingerstrasse 48.

VASBUDROK. DIVATÁRUK. PÉNZSZEKRENYEK. GYERMEK-RUHÁK. FA-BUDROK. KALAPOK. UTAZÓ-CZIKKEK. CZIPÓK. EZÜST-ÉKSZER.

PÁRISI NAGY ÁRUHAZ!

BUDAPEST, VII. KEREPESI ÚT 38.

NÁSZ-és ALKALMI AJÁNDÉKOK.
TELJES KONYHA-BERENDEZÉSEK.
KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE.

FEGYVEREK. JÁTEK-ÁRUK. INGA-ORÁK. DISZMŰ-ÁRUK. ZSEB-ORÁK. CHINA-EZÜST. ESERNYŐK. SZÖVETEK. KOSÁR-ÁRUK.

MERCUR

bank- és váltó-üzlet részv. társ.
Budapest, V., Dorottya-utca 12.

190,000 korona nyerhető:

1 darab 4 százalékos Magyar Jelzálog-sors-jegy-igényvénnyel. Húzás május 15-én, főnyeremény! 00,000 korona.	1.75
1 darab 3 százalékos Osztrák Földhitelsors-jegyigényvénnyel. Húzás 1899. május 15-én, főnyeremény 90,000 korona.	1.75

A kettő együtt csak **3.25 frt.** frt 3.50
Postai rendeléseknél 15 kr. portó.

Csak elismert legjobb

KERÉKPÁROK

a legnagyobb választékban mindenkor kaphatók jótállás mellett mérsékelt árakban és előnyös fizetési feltételek mellett

HERBSTER KÁROLYNÁL
Budapest, Károly-körút 9.

TATTERSALL-VELODROM

Budapest legnagyobb fedett s nyitott kerékpáriskolája,
5000 m. nagy.

Kerékpárosoknak legkényelmesebb és legkellemesebb találkozóhelye.

Az ország legrégebb cipész-üzlete.

LŐRINCZ ISTVÁN

Budapest, Múzeum-körút 5. sz.
Számítalan bel- és külföldi kiállításon elsőrendű kitüntetésekben nyert elismerést.

A tavaszi idény beálltával ajánlja csak a legfinomabb minőségű s szigorúan legújabb divat szerint üzleti hírnövének megfelelően, szolidan készült

női- és férfi-cipőit,
továbbá díszesizmákat, s e szakba vágó dekoratív (színnéz) cikkeket a legjutányosabb áron és jótállás mellett. Megrendelést kívánatra használt lábbeli beküldése után mérték nélkül is elfogad.

Pontos és gyors kiszolgálásért kezeskedik.

LŐRINCZ ISTVÁN
Budapest, Múzeum-körút 5. sz.

Neustein Fülöp

Cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-FÉLE ERZSÉBET labdaccai)

Katona-ügyekben
legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljárás és elintézés
reklamációkat,
megszerez utleveleket, idős előtti nőstülre engedélyeket, eljárás irak és önkéntesek összes személyes ügyében stb. a Domluka János v. család. és kir. százados tulajdonát képező

KATONAÜGYI IRODA
Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Minden házas-szöny vegye meg a leg-
jobb, **Kugler-féle**
„Háztükkraszt” című
könyvet, 2000-nél több
recipével és 200 kép-
pel. Ára díszkötésben
3 frt és 25 kr. portó-
ért. Megrendelhető a
Budapesti Napló ki-
adóhivatalában.

Herczeg Ferenc

uj könyve:
Egy leány története.
Ára 1 frt 80 kr.
Díszkötésben 2 frt 80 kr.

Megrendelhető
a „Budapesti Napló”
kiadóhivatalában,
Budapest, József-körút 18-ik szám.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 15 kr., 6-ty
tkercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz,
csak 1 forint 6. 6809

Óvás! Utánzóaktól különösen óvakodjunk.
Kérjünk határozatlan Neustein Fülöp
hashajtó labdaccait. Valódi csak, ha minden do-
boz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-
fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein
Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A
kereskedők kötelességük, hogy a vásárlókat csomag-
jaik aláírásunkkal vannak ellátva.

OSZTÁLYSORSJEGYEK

a május 18-19-iki

huzásra a következő árakon kaphatók:

- 1 egész sorsjegy . . . 6 frt,
- 1 fél sorsjegy . . . 3 frt,
- 1 negyed sorsjegy . . . 1 frt 50 kr.,
- 1 nyolcad sorsjegy . . . 75 kr-ért.

Vidéki megrendelések rögtön és pontosan elintéztetnek.
Megtörtént húzás után a huzási jegyzőket minden vonónak megkül-
döm. Nagyobb nyereményről táviratilag küldök tudósítást.

Ifj. Schön Ármin
osztálysorsjegy-főelárusító
Budapest, VII., Erzsébet-körút 48. szám.

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle
injekció és labdacscok

a legjobb és leghatásosabb szer az új és régi huly-
csőbántalmaknál — hulycsőgyulladások és foly-
lásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt,
kellemetlen utóhatók nélkül. — Pontos haszná-
lati utasítás minden megrendeléshez mellékel-
tik. Egy adag ára, friss bajoknál 1 frt 60 kr.,
idült régi bajoknál 2 frt 50 kr., postán küldve
csomagolásért 25 kral több, portó nélkül.

A valódi készítmények egyedül megrendelés helye:
Szt.-György gyógyszerár, Wien, V., Wimmergasse 33.

Raktár:
Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.
Sziveskedjék ezen hirdetőt kívágni és megőrizni.

NEUSTEIN FÜLÖP
„Szent-Lipóthoz” címzett gyógyszerára
WIEN, I., PLANKENGASSE 6.
Raktár BUDAPESTEN:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár, Király-utca 12. szám.

Parád gyógyfürdő
(Heves vármegyében.)
Természetes arzénus vasas gyógyvíz.
Vasas timsos fürdőkkel, egyénes- és vas-
és vasas savanyvíz-fürdőkkel,
hidegvíz-gyógyintézzettel.

Előévad május 15-től június 15-ig, főévad
június 15-től aug. 20-ig, utóévad aug.
20-ától szept. végeig tart. — Bővebb fel-
világosítással és ingyen prospektussal szolgál a
fürdőigazgatóság.

A R A D.

Révész Nándor könyv-, zenemű- és papírkereskedése Arad. Szabad-
ságr 20. sz. Hazai és világirodalmi termékek állandó és des raktára. Iskolai könyvek,
ó-lási tanulmányok, a legnagyobb és legújabb kiadott kiadott van felszerelve. Úgyvidéki
könyvek és nyomtatványok. Gazdag raktár mindenféle író-, levél- és rajzlapok-
ról és rajzlapokról. Legnagyobb és legújabb választéku raktára mindenféle dísz levél-
papírok és egyszerű levélpapíroknak. Üzleti könyvek gyári raktára.

Krausz Lajos órák, ékszerész és látszerész, Arad,
Andrássy-tér 15.
Javítások pontosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Magyar Király Szálloda Arad. A város legszebb he-
lyén, villamos megállóhely, csak Arad hegyvidéki borok. Kitűnő konyha,
szép szobák, mérsékelt árak.

EGY MILLIÓ

korona főnyeremény.
Évenként 11 huzás.

Ezen hirdetőre való hivatkozással és 2 rész-
letnek, azaz 5 frtnak hozzájárulással ellent, ki-
szolgáltatom az alatt felsorolt sorsjegyek 30
óra 5-10 részleteit 3 havi nyugtával, vagyis

50 koronát ingyen adok
és a részletekben felsorolt sorsjegyek már a
legközelebbi huzásokon is résztvesznek!

A sorsjegyek a következők:

1 40% magyar Jelzálog nyeremény. Húzás május 15-én	
1 50% osztr. földhitel	15-én.
3 földsz. sorsjegy	15-én.
Magyar vörös kereszt-sorsjegy	szept. 1-én.

BEIFELD JÓZSEF bankháza
Budapest, Károly-körút 1. sz.
Alapított 1874. Alapított 1874.

Purgleitner J. gyógyszerár
a „Szarvasos”, Grác.

Engelholfer ideg- és izomerősítő esszenciája
Ültos alposti növényekből. Arc-, fej-, tüdő-, és kereszt-
csontfájdalmak, továbbá a végtagok, az egész test és az
idegek gyengéssége ellen. Egy üveg ára 80 Kr.

Stiriai növénynedv
(Stierischer Kräuteressenz)
mell- és tüdőbetegségek részére.
Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyálkoso-
dás, rekedtség, idült hurut és számarkóhögés,
nehéz lélegzés, hűdőzés, továbbá a légzőszer-
vezet észcsé bajai ellen legjobb sikerrel hasz-
nálatik. Egy üveg ára, Budapestben átvéve,
88 kr.

Dr. Wuchta növénykenőcse
fájdalomcsillapítólag és gyógyítólag hat köszvény,
osuz, szaggatás, izmek és idegek merevsége, zsúdos,
helyi görcsök és hasonló bántalmaknál. Nagyobb
üveg ára 1 frt, kisebb üveg ára 60 kr.

Főraktár Magyarország részére:
Török József gyógyszerár Budapest, Király-u. 12.
Raktár azonosítván az ország csaknem összes gyógyszeráránban.

Általános elgyengülésnél, az althasi szervek rendellenes működésénél, mell és gyomor-
fájdalmaknál, nemkülönbön az üdülők legjobb és legizletesebb erősítőszert képezi a

HOFF JÁNOS FEL- MALATA KIVONAT HEGÉSZÉGI-ITAL

Egy palack ára 75 kr., 5 palack bérmentve 3 frt 75 kr.
Kapható az összes gyógyszerárakban, drogna, csomago- és fűszerkereskedésekben.
Magyarországi kizárólagos főraktár:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár, Király-utca 12. sz.

Igen tisztelt olvasó!

Analunk vásárolt 4197-es számú nyolcadokból álló sorsjegy a legutolsó húzás alkalmával 610.000 koronát nyert.

Az érdekelte nyolc ügyféllel azonnal tudattuk, e reájuk nézve kellemes körülményt. A nyerők nagyobb része nyereségük felvétele végett azonnal jelentkezett; miután elvünk a pontos, gyors és coulans kiszolgálás, nyereségüket haladéktalanul folyósítottuk, dacára annak, hogy a kifizetések csak a húzás befejezte után 14 nappal esedékesek.

A vállunk való fesszeköttetés ajánlására szolgáljon még azon körülmény, hogy még minden sorsjáték alkalmával fizettünk ki egy-egy főnyereményt, sőt sorsjegyünk közül több, mint minden második, nyert. Kérjük sorsjegyszükségletét nálunk fedezni és e célból a megrendelést az utalványszelvényre írva, hozzánk juttatni.

A húzás már e hó 18 és 19-én

kezdődik, a pontos eszközés érdekében szíveskedjék megrendelését mielőbb megtenni.

Árak: egész sorsjegy 6 frt, fél 3 frt, negyed 1 frt 50 kr., nyolcad 75 kr.

Kiváló tisztelettel

Hecht Bankház,

Budapest, Ferenciek-tere 6.

Th. Hecht bankháznak Budapeston

Valóban, a jóreputáció, amelyet Önöknek, mielőtt a 4197-es számú sorsjegyet, valamint a bankháznál, mostanra nyertem meg a 600000 koronás jutalmáért, a 10000 koronás főnyereményt, együtt. Örömmel fejezem ki, hogy a nyereségemet, amelyet az Önök által kifizetett sorsjegyből nyertem, a húzás után értesítettek és a nyert összeget nekem átmenetileg kifizették. Naggyajóindulattal, hogy a bankháznál, igazán megfelelő jószolgálatot, amelyet is, az új kifizetéseket mindenkor a későbbi kifizetésekkel szemben ajánlom ki.

Th. Hecht bankháznak Budapeston

Megdöbbenve értesítettek, hogy a sorsjegyet a 600000 koronás jutalmáért és 10000 koronás főnyereményt, ezáltal, csodálatos töltés, az a reputáció, mely az új kifizetést már, mielőtt az értesítést, hamar meggyőződtem, a kellemes szolgálatot, melytől, a húzás után, minden koronás nélkül. Szívesen, pontos kiszolgálásukat és az ajánlásukat, szívesen ajánlom ki, az új kifizetéseket mindenkor.

Budapest, 1899. ápr. 12.

*Orasoverny Varul
Lelkes*

Th. Hecht Bankháznak Budapeston

Szíves közeledéssel, tartom Önöknek, hála és köszönetet kifejezni, hogy a 4197-es sorsjegyet, 600000 koronás jutalmáért és 10000 koronás főnyereményt, együtt, a húzás után, valóban, pontosan kifizették, az új kifizetéseket, melytől, a húzás után, minden koronás nélkül. Naggyajóindulattal, hogy megkértem minden fáradságát, és a húzás után, pontosan kifizették, az új kifizetéseket, melytől, a húzás után, minden koronás nélkül. Szívesen, pontos kiszolgálásukat és az ajánlásukat, szívesen ajánlom ki, az új kifizetéseket mindenkor.

Budapest, 1899. április 12.

Károly Pál

Sorsjegymegrendelések küldendőek LUKÁCS VILMOS bankházához Budapest, V., Fürdő-utca 10.

a magyar kir. szab. osztályosorsjáték főelárusítója.

Vidéki megrendelések az összeg előzetes beküldése vagy utánvétel mellett a leggyorsabban és diszkrétan intézettek el.

I. osztály húzása május 18. és 19-én.

Eredeti sorsjegyek árai:

1 6 frt, 2 3 frt, 4 1 frt 50 kr., 8 75 kr.

Graz. Hotel „zur goldenen Birne“

a város központjában, a meráni parkok szemében, a legszebb felvételű szálló, újonnan kényelmesen berendezve.

HUTTEN J., tulajdonos.

Dr. BREHMER
gyógyintézete tüdőbetegeknek.
Görbersdorf, Szilézia.
Igazgató orvos:
DR. SERVES KÁROLY.
Prospektus az intézőségétl. ingyen.

BUTOR.

Fővárosi asztalos és kárpitos butortelepemet a nagyérdemű közönség és becses vevőim figyelmébe ajánlom, szükségesnek találom megjegyezni, hogy főszívet fektetek arra, hogy a leg egyszerűbbtől a lefinomított kivitelű szilárd anyagból készült butoraim ügy minőség, mint ár tekintetében minden igénynek megfeleljenek. — Legnagyobb választék teljes lakberendezésekben minden kivitelben. Kaktáram megtekintését a t. butorvevő közönségnek saját érdekében igen ajánlom.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelep Budapest, Erzsébetter és Sas-utca sark, I. emelet.
Arjegyzeik kívánatra ingyen és bérmentve.

Idegen nyelvek elsajátítására szolgáló kiváló nyelvkönyvek.

- Német nyelv.**
Ahn—Erényi. Gyakorlati tanfolyam a német nyelv gyors, alapos és könnyű megtanulására. 60 kr.
Harasztó Gyula. Kis német nyelvtan. Vászonskötésben a német nyelv rövid uton való elsajátítására. 60 kr.
Röder Adolf. Levélszerinti oktatás a német nyelv elsajátítására. 40 levélben. Toussaint-Langenscheidt-féle módszerrel a német nyelvnek szóban és írásban való gyakorlati tanítását célozza. Egy-egy levél 20 kr. az egész mű 8 frt.
Czanyuga József. A magyar és német társalgási nyelv kézikönyve. Utmutatás úgy a magyar, valamint a német nyelvben való helyes és könnyű kifejezésre. 573 lap. Ára 1.20 vászonkötésben 1.80
Koldas János. A német nyelvben való társalgás alapjául szolgáló anyaggyűjtemény. Német nyelvtanhoz nélkülözhetetlen segédkönyv. Ára 70 kr. Vászonskötésben 1 frt.
Kemény Ferenc. A német helyesírás, a hivatalos osztrák helyesírás alapján. Szabályok és szójegyzék. 50 lap. Ára 25 kr.
- Francia nyelv.**
Harasztó Gyula. Kis francia nyelvtan. A francia nyelv rövid uton való elsajátítására. Vászonskötésben 60 kr.
Pioetz Károly. Syllabaire française. Bevezetés a francia nyelvbe. Fokként haladó tanmód. Vászonskötésben 55 kr.
- Angol nyelv.**
Dallos Gyula. Gyakorlati angol nyelvtan. Füzve 1.50, kötve 1.80 kr.
- Olasz nyelv.**
Pálóczi Lipót. Olasznyelvtan. Ára 80 kr.
- Román nyelv.**
Dr. Alexi György. Román nyelvtan. 175 lap. Ára 1 frt
- Tót nyelv.**
Glósz Miksa. Gyakorlati tót nyelvtan. Ahn-módszer szerint, 208 lap. Ára 80 kr. Ugyanaz németül. Ára 80 kr.
- Idegeneknek a magyar nyelv elsajátítása könnyű szerrel elérhető:
Ney Fr. Ungarische Sprachlehre című könyvéből, mely Obendorff módszerrel tanítja a nyelvet. Használhatóságát immár 26-ik kiadása kieséri. Ára kötve 1.80 kr.
Hozzávaló kules a feladványokkal 40 kr.

Megrendelések a pénz előzetes beküldése esetén bérmentve: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Utánzások miatt nagyon ügyeljünk a **SCHAFFER ROZA** névre. Csakis ezen védjeggyel valódi.

Szépség gazdagság!!

Szépség hatalom!!

Est a legrágább kincset megszerozhetni oddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14. által feltalált és használt szépségzserék által sikerült.

Törvényesen védve.

Poudre ravissante os. kir. kir. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próba-tesztje és pompás zománc alatt a bőrkütsék, anyagok és himlőhelyek is ellátnak. — A ráncokat és reddők kismintja, a káros szépségzserék által kártólóttikaosokat összehuzza és az arenak üdö, rózsás fiatal szint kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy szenzációs hatása a bőrtől eltűnnék. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Crème ravissante évtizedekkel fiatalit, a bőrt ruganyosan és simán tartja, estéknint minden hölgynek használnia kellene. Egy tégely 1 frt 50 kr.

Eau ravissante megörzi a bőr üdeségét, erősíti és legkitünőbb, biztos hatása tolett-víz. Egy üveg ára 2 frt 50 kr.

A Ravissante crème, puder és viz. nemzetező kiállításos nagy aranyéremmel lett kitüntetve. Minden hölgynek, aki reddően, márványfehér homlokot akar, legjobban ajánlható a „kir. szab. homlokokkötő” darabkint 1 frt 50 kr-ért és a „Savon-Ravissante” kiváló szépségzseraplan hölgyek és urak részére, darabkint 80 kr-ért.

Központi raktár: **ROSA SCHAFFER**, Bécs, I., Graben 14. szám.

Jó és olcsó!

1 vég legjobb lng-siffen, 20 m. hosszú, 86 cm. széles 4 frt
1 vég szintatú lng-siffen, 24 m. h., 78 cm. széles 5 frt
1 vég óriásrész, 20 méter hosszú, 84 cm. széles . 8 frt 50 kr.
1 drb női alsószoknya 90 cm. hosszú, 240 cm. széles . 55 kr.

Legjobb cernaváson,
1 vég 28 1/2 m. hosszú, 78 cm. széles. 6 frt 20 kr.

Louisiana gyoics,
tartós, fehér természetes szövés, apertura nélkül mindenféle felhítműhöz kiválóan alkalmas.
1 drb, 20 m. hosszú, 96 cm. széles. 5 frt 60 kr.
Zephek, piqették, fanyolók, damasztok, törli szők, ág- és asztal-neműk bámulatos olcsó áron utavételei.

KRAUS JÓZSEF vászon rugyár, NACHOD, Csehszlovákia.
Minták ingyen és bérmentve.
Áruk, melyek a kivánalmaknak meg nem felelnék, visszavetnek.

Tavaszi és nyári évad 1899.

Valódi brünni szövetek

Egy **3-10 méter** hosszú szelvény, 6- és 6.90 frt jobb valód
genűd tej s férföltő 7.75 frt inam
zseré (kabát, mellény 8.65 frt legfinomabb
és nadrág) ára csak 10.- frt legeslegfinomabb
rúbi

Egy szelvényt szalon-ülvényhez 10.- frt-ért, valamint feltöltő-szövetet, turista-jelent, legfinomabb kammaszövetet szál-tilt gyári árakon a legjobbi kincsetek és szőlőknek elismert posztó gyártóknak.

Siegel-Imhof Brünnben.
Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgálásról kezeskedünk.
A magányosoknak, aki a szöveteket **közvetlenül** a fenti cégnél a gyár székhelyén megrendeli, **előnyös** jelentékonok.

Dr. Mitzger-féle intézet.
VI., Andrassy-ut 76.

A modern hygienia és orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint a korszalkotó „**Kathophorese**” gyógymód alapján berendezett Hydro-elektrotherapiai intézetet **páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk**

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAP lan PAP lan PAP lan

1. összehajtható vasgőz 8 matracal 10.-
1 drb rouge paplan 1.70
1 drb csalmír paplan 2.50
1 drb satin nemű paplan 2.90
1 drb atlasz cachmir paplan 4.80
1 drb atlasz selyem paplan 7.50
1 drb fedrosall. szely. paplan 12.-
1 drb szalon ágylépedő varrás nélkül 1.20
1 drb jó vászon chiflon paplan lepedő 1.80
1 drb fanyolósakóró 1.50
1 drb jó lóporkó 1.80

1. acél sodrony ágylépedő 5.-
1. tengerifü fejvancsok 1.-
1. levarroti szalmazsák 2.20
1. matrac 3.20
1. Crinde Afrigue matrac 4.50
1. löszőr 12.-
1. párnázott ruganyos matrac 18.-
1. lenagy szoba szőnyeg 200/300 2.50
1. ablak tünis függöny 1.50
1. bouret ágylépedő 2.50

Fűtésfogyó méterenkint 25 krtól 4 frt-ig.

GICHNER JANOS és TÁRSA
paplan, matrac és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny-áru és asztalterítő stb. nagy vái szőlőkben.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Árjegyzéket kívánára ingyen és bérmentve küldünk.
Nem totzó árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszadjuk

MERCUR

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Nálunk nyerték a II. sorsjáték **200.000** koronás és **600.000** koronás főnyereményeit.

A most lefolyó sorsjátékban is számos nagyobb nyereményt fizettünk ki

A IV. sorsjáték sorsjegyei már kaphatók.

Első húzás f. évi május 18. és 19-én.

A sorsjegyek árai:

Az első húzásra:		Mind a hat húzásra:	
Egész sorsjegy	6 frt—kr.	Egész sorsjegy	50 frt.
Fél	3 „ — „	Fél	40 „
Negyed	1 „ 50 „	Negyed	20 „
Nyolcad	„ „ 75 „	Nyolcad	10 „

Megrendelések mielőbb intézendők:

„MERCUR” bank- és váltóüzlet .t.
Budapest, V., Dorottya-utca 12. szám.

Női betegségek

u. m.: mindennemű idült ideg- és nemi-betegségek, a női ivarszervek hurutos vagy izad-nyamos folyamatai, az altesti szervek szabálytalan működései, vese- és hólyagbeteg, vérszegénység, sápkór, általános gyöngeség, magtalanság stb. ellen. **Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizet-hető.** Levelekre díjmentesen válaszolunk.
Rendelés 12—3-ig és 6—7-ig.

Melyik nőnek ne volna legfőbb törekvése az, hogy tudjon sütni, főzni?

A jó étel elkészítése igazi művészet.
Erre a művészetre tanít meg a

Képes Budapesti Szakácskönyv
St. Hilaire Josefa, Kovács Irma, Dorn Anna, Gombos Erzsé, Moesz Gézáné, özv. Gyöngyössy S.-né nyomán szerkesztette **ZEMPLENYI SZABÓ ANTONIA.**

Függelék:
A magyar gazdasszony kincstára.
Hatodik, négy színezett képpel, 53 fametszettel és számos kiváló magyar étellel bővített kiadás. Nagy negyed-rétű 583 lapon, a legdrágább kiállításban.

Ára füzve csak 1 frt 80 kr. Tartós fél-vászonkötésben, színyomatu táblával 2 frt. — Diszkötésben 3 frt.

E legjobb és legterjedelmesebb valódi magyar szakácskönyv közel 1500 ételt és egyéb receptot vagy tárgyat tartalmaz, ami által minden háziasszonyra igazi nélkülözhetetlen kincsesé válik!

Egyszerű és nagyuri konyha vezetéseére egyaránt alkalmas.

Megrendelhető (a pénz előleges be-küldése esetén bérmentve) a **„Budapesti Napló”** kiadóhivatalában, **József-körút 18.**

Elgyengült férfierő (impotentia)

bármily **öreg** korban is csakis az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro Massage vagy **Psychrophor**

által gyógyítható legrövidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel

Dr. KAJDACSÝ
v. cs. és kir. ezredorvos
Elektrotherapiai rendelő intézetében.
Budapest, V., Váci-körút 4. sz. 1. em.
Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.
GARANCIÁ: 25 évi részben katona-, részben magánorvosi praxis.
Külön váró- és gyógytermek.
Levelekre azonnal diszkreton válaszolunk.

GUMMI!

A legfinomabb francia és angol gummi-külön-**legességek, valódi jótállás mellett.** Reu-
erelti dobozban, tucattja 2, 4, 6 és 8 frt. Koulé-
egyenként csomagolva, tucattja 2, 4, 6, és 8 frt.
Cspetto amoret. (rövid) fehér színi, tucattja 3 és
4 frt. nanaszínű 5 és 6 frt. Viktoria, tucattja 4,
4 és 8 frt. **Kálholyag** (hosszú) tucattja 2, 4, 6
és 8 frt. **Hálóhalyag** (rövid) tucattja 4 és 8 frt. Poly-
Forme Hanoz, tucattja 2 frt. Poly Forme Menninger,
dobja 2.50 frt. Párislós spongya, tucattja 4, és 8 frt.
Nőknek legújabb **Diana** és **Teufel** fűzők, 3-8 frt-ig.

Csakis **Pollitzer Wör és Fiaid!**
Bpest, Deák Ferenc-utca 10.
kaphatók.

Cacao és Chocolate
Hartwig és Vogel
Bodenbach

Kitüntetve 32 éremmel.

A nyers anyag **gondos megválogatása** biztosítja a gyertymá-
ny mellánys árat és különöséget.

A Hartwig és Vogel-féle gyár Ausztriá-
Magyarország legnagyobbika, berendezései a legjobbak és legcélszerűbbek!

Elismert **Kitünő minőség!**
Kiadós, tehát **olcsó!**

BUTOR

üzletünk tetemes megnagyobbítása által arra törekedünk, hogy a legmodernebb butorokkal felszül-
sük ki raktárunkat, melyek a mai kor legmagasabb igényeinek is megfelelően, különösen **egyszül-
fektetünk a szalon berendezésekre, továbbá háló-, ebéd- és uriszobák nagy választékban**
ugy mahogoni, mint matt fából egyaránt óriási választékban és a legolcsóbb árak mellett. **Mahogoni**
hálószobák 300 frttől kezdve.

PATYIKÁLMÁN és TIVADAR (Testvérek)
Üzletünk kizárólag Kossuth Lajos-utca 11. földszint.
Üzletünk szolidaságáról számos elismerő levél van birtokunkban.

Cs. kir. szab. Adriaai biztosító társulat.

FŐ-ZÁRÓSZÁMLA (A)

az 1898. január 1-től december 31-ig esztendői műveleteiről. (Nyereség- és veszteség-számla.)

ÉLETBIZTOSÍTÁSI OSZTÁLY.

Table with columns for Bevétel (Income) and Kiadás (Expenses) in various sub-categories like 'Áthozott tartalékok' and 'Függs károk', with columns for korona and fl. totals at the bottom.

FŐ-ZÁRÓSZÁMLA (B)

az 1898. január 1-től december 31-ig esztendői műveleteiről. (Nyereség- és veszteség-számla.)

ELEMI BIZTOSÍTÓ OSZTÁLY.

Table with columns for Bevétel (Income) and Kiadás (Expenses) in various sub-categories like 'Áthozott tartalékok' and 'Kifizetett károk', with columns for korona and fl. totals at the bottom.

MÉRLEG-SZÁMLA. Vagyon és teherkimutatás 1898. december 31-én. - ÉLETSZTÁLY (A).

Table comparing Vagyon (Assets) and Teher (Liabilities) for the life insurance department as of 1898.12.31.

MÉRLEG-SZÁMLA. Vagyon és teherkimutatás 1898. december 31-én. - ELEMI BIZTOSÍTÓ OSZTÁLY (B).

Table comparing Vagyon (Assets) and Teher (Liabilities) for the element insurance department as of 1898.12.31.

A társulat fennállása óta, azaz 1838 Junius 1-től 1898 december 30-ig károk fejében kifizetett 214.812.799.25 forintot. Az igazgatóság: Dr. báró Alber v. Glanstaten Agoston. ... Frigyesi M. utkar, Lichtemberger J. vezértitkár.

Fontos szervbajosoknak.

SZENZÁCIÓS TALÁLTMÁNY.

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan ismertnek, mint a Pollitzer által feltalált és. s. kir. szab. gummi-sérvkötő. Ezen sérvkötő előnyei a többi sérvkötők felül a következők: 1. nem gyakorol kellemetlen nyomást. 2. Ugy éjjel, mint nappal hordható. 3. A pollitzot oly módon idomulnak a sérvhöz, hogy a sérvkapu teljesen elfedik és így a sérv kicsi-zen lebetetül. 4. A biztonsági óv-feltételével pedig a sérvkötő lecsu- zására meg van gátolva. Célszerűsége nem egy hely- és külföldi orvosok tá- rgyi ismerete el. Használhatóságát bizo- nyítja továbbá azon számos közönség és hálaanylatok, mely a világ min- den tájékáról (Német, Orosz, Francia, Olasz, Törökország, Amerika, India etc.) hozták beérkezett, s melyek a t. ve- zényeknek mindenkor rendelkezésükre állanak.

Célszerűsége mellett az árak mérsé- kelték.

Megoldalu ára 7 és 10 ft. Kétoldala- lú 10 és 16 ft.

Gyermeknek a felével olcsóbb.

Rendelésnél a legbővege kérték centiméterekben, továbbá, hogy a sérv jobb, bal vagy mindkétoldalu-e.

Nagy rakítár továbbá valódi angol és francia csillagú sérvkötőkben, bakok, köldököt, irrigátort, mindennemű méhkezelendő, görcsriasztó, hát- egyenesítő, légpárna, agybetét, havi- baljofók és minden a szakmába vágó cikknek.

Egyéjli képvtelőség **GUMMI-különlegességeiben.**

valódi angol és francia

Orvosok, gyógyászatok és szülésznek 20%, Áragedelményben részesülnek. — Postai megbeszések, rendelvényeket pontosan és időtartamra mellette legrendesebben utánváltóval szokozó

POLLITZER MÓR és FIA

cs. és kir. szabad. orthopediai kötszerek

Budapest, Deák Ferenc-utca 10. s Alapították 1858.

ÁRJEGYZÉK kívánatra zárt borítékban bérmentve küldetik.

A címre ügyelni tessék.

335. sz. 1899.

Faeladási hirdetmény.

Alulirt m. kir. erdőhivatal zárt írásbeli versenytárgyalás útján áruba bocsátja:

1-szor. A szomolnoki m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó „A” üzemosztályba sorozott, továbbá az óvizi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó összes erdőekben az érvényben levő üzemtervek szerint legközelebbi 5 év alatt, **vagyis 1900. évtől 1904. években** kihasználandó luc, jegenye, erdei fenyő és hárs épületifa-hozamot és ezzel kapcsolatosan ugyancsak bérbeadja **keretenként és évenként 500 (ötszáz) forint** bér mellett ezen időre a szomolnoki erdőgondnoksághoz tartozó országúti gőzfűrész és az óvizi erdőgondnoksághoz tartozó „Gereblei alsó” vízi és gőzfűrész.

2-szor. **A szomolnoki m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó „B” üzemosztályba** sorozott összes erdőekben az érvényben levő vagy időközben megállapítandó üzemtervek szerint az 1900. évtől egymásután következő 5 év, **vagyis 1904 évek alatt** kihasználandó luc, jegenye, erdei-fenyő, juhar, kőris és szil épületifa-hozamot.

Kikiáltási árarukul megállapítatik:

Az I. csoportra:

A) Fenyőfa.

1. a 29 cm. és azon felüli közép-átmérőjű szálfák után köbméterenként 2 frt 85 kr.
2. a 7—28 cm. közép-átmérőjű szálfák után köbméterenként 1 frt 70 kr.
3. a 7—11 cm. alsó átmérőjű rudak vagy lécek után darabonként 7 kr.
4. a hulladékfából készitendő 50 cm. hosszú zsindey ezer darab után 2 frt 90 kr.

B) Hársfa.

1. 7—28 cm. közép-átmérőjű vastagságig 3 frt 20 kr.
2. 29 cm. és felül átmérőjű vastagságig 4 frt 40 kr.

A II. csoportra:

A) Fenyőfa.

1. 29 cm. és azon felüli közép-átmérőjű szálfák után köbméterenként 2 frt 90 kr.
2. 7—28 cm. közép-átmérőjű szálfák után köbméterenként 1 frt 85 kr.
3. 7—11 cm. alsó átmérőjű rudak vagy lécek után darabonként 8 kr.
4. A hulladék-fából készitendő 50 cm. hosszú zsindey, ezre után 3 frt 20 kr.

B) Szil, kőris, juhar.

1. 29 cm. és azon felüli közép-átmérőjű szálfák után köbméterenként 4 frt 40 kr.
2. 7—28 cm. közép-átmérőjű szálfák után köbméterenként 3 frt 20 kr.

A versenytárgyalás **1899. évi június hó 7-én d. e. 11 órakor fog a sovári m. kir. erdőhivatal** irodahelyiségében megtartatni.

Verhelyezni kívánók felkéretnek, hogy az egyes csoportokra külön-külön ivenkinti 50 kros bélyeggel és az I. csoportra 2100 frt, a II-ik csoportra pedig 280 frt bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat fent megjelölt időpontig az erdőhivatalnál benyujtsák.

Az ajánlatban a vételár többlet százaléka betűkkel és számjegyekkel kiírandó, továbbá határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

Az árverési és szerződési feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó, ugy szintén utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az árverési és szerződési feltételek az alulirt erdőhivatal, valamint az érdekelt szomolnoki és óvizi m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Sovárott, 1899. évi április hó 29-én.

M. kir. erdőhivatal.

Köhögés és tüdő-

bajok a felülmúlhatlan

bécsi eredeti tífú-kivonatnedvmészvassal,

használat mellett meggyógyulnak. Sok év óta a legnagyobb sikerrel alkalmazták mindennemű **tüdőbajoknál, mellhurad, köhögés, rekedtség, elnyálkásodásnál** s. b. Ezen kitünő szer minden **köhögést** csillapít, feloldja a **nyálkát**, elmulasztja a **rekedtséget**, meggyógyítja a **tüdődagadatokot**, csillapítja az éjszakai izzadást, enyhíti a fájdalmat a mellben és a tüdőben, minőlfogva elaltatólag is hat, E könnyen emészthető vasvegyület tartalmánál fogva erősítőleg hat a testre, amennyiben a vas a vért javítja és gyarapítja, midáltal a betegnek sápadt kinézése is csakhamar elmúlik és az arcszín ismét a rendes lesz. Egy **tüdőbajos** vagy **vérzegény** se mulasztja el tehát ezen kitünő gyógyszert használni, mely rövid idő alatt visszaadja az óhajtott egészséget. E szer valódiságának bizonyosságául a mellékelt két **ürv. védjeggyel** van ellátva. Ne hagyjuk magunkat **távutra** vezetni és értéktelen utánzatokat vásárolni, melyek a fennebbi nedvnek csak némely anyagát tartalmazzzák és emellett gyakran drágábbak. Egy eredeti üveg ára 1 frt 10

kr., posta útján 20 krral több csomagolás és szállítólevél fejében (porto nélkül).
Előállítás és főraktár:
TRNKÓCZY VIKTOR
Franciscus-gyógyszerárta
Bécs, V/2.,
Schubbrunnerstrasse 107.

azelőtt KUNSTURMERSTRASSE 13.

Budapesti raktárak:
Török József gyógyszerárta, Király-utca 12., továbbá a Fodor-gyógyszerártaiban. Váci-körút, Raditz Róbert gyógyszerártaiban, József-körút,

Diskrét betegségek ellen.

Ideg- és nemi betegségek

elnevezése alatt rejti különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotentia) ellen páratlan sikerű gyógyhatásait folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI

RENDELO-INTÉZETÉ

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll; a modern kygia s orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint a korszalkotó „Katharose” gyógymód alapján nagyszabású gyógytermekkel van berendezve és a legrovidebb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosít.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig.

Levelekre díjmentesen válaszolnak.

Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

